

SLOVENE

Velja po pošti:
 Za celo leto naprej . . . K 28.—
 za en mesec . . . „ 2.—
 za Nemčijo celoletno . . . „ 28.—
 za ostalo inozemstvo . . . „ 33.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec . . . „ 2.—
 V upravi prejemajo mesečno „ 1-70
Sobotna izdaja:
 za celo leto . . . „ 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . „ 8.—
 za ostalo inozemstvo . . . „ 12.—

Inserati:
 Enostopna pettivrsta (72 mm):
 za enkrat . . . po 15 „
 za dvakrat . . . „ 13 „
 za trikrat . . . „ 10 „
 za večkrat primeren popust.
 Parčna oznaka, zahvale, osmrtnice itd.,
 enostopna pettivrsta po 18 vin.
Poslano:
 enostopna pettivrsta po 30 vin.
 Izhaja vsak dan, izvenredni ne-
 delje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopis se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
 sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
 poštna hranilnica avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
 bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 10 strani.

Zopet poraz.

Naš poslanik v Peterburgu, Thurn Valsassina se piše in je seveda grof, je napravil na svojem mestu popolnoma nerazumljiv pogrešek. Avstrija in Rusija sta se pogodili, da istočasno v gotovem obsegu demobilizirata. Ta sklep sta naznanili naša in ruska vlada domala dobesedno, le peterburški kabinet je dostavil, da je Avstrija Rusiji zagotovila, da nima nobenih agresivnih namenov proti Srbiji in Črnigori.

Prvič je ta stvar zelo pomisleka vredna, ker je naš zunanji urad s tem nekako priznal, da ima za svoje ukrepe proti balkanskim državam dajati odgovor Rusiji. To pa nikakor ne gre. Dugič se je avstrijska diplomacija prišlo dejstva, da skadrsko vprašanje ni rešeno in da Črnigori in Srbiji pravkar ukrepata najobširnejše priprave, da to mesto zavzameta — gotovo ne za to, da bi ga potem vrnili — s to izjavo obvezala, da bo okupacijo tega mesta trpela. In vendar na drugi strani tako sveto zatrjuje, da akciji proti Skaderu nasprotuje in je v Londonu celo predlagala, naj se Črnigori in Srbiji nasproti na bodočo albansko stolico prepove.

Poloficiozni dunajski listi so res tako ogorčeno protestirali proti dostavi ruskega brzojavnega urada, češ, da se Avstrija in Rusija nista tako domeni, in vprašali, je li ta dostavek samovoljen izdelek gotovih ruskih faktov ali prihaja od Sazanova samega.

Ruska vlada je nato napravila na Dunaju svoje korake in rezultat te intervencije je ta, da avstrijski zunanji urad jemlje vse nazaj, kar so poloficiozni listi ruski vladi zaradi onega dostavka očitali. Torej je tisti dostavek res uradnega značaja in ker ga grof Berchtold ne dementuje, je tudi res, kar je v njem povedano.

Neverjetno in vendar resnično! Kakšno ponižanje za našo državo! Tako se trudimo in pehamo, da paraliziramo vpliv Rusije na Balkanu in zdaj gredo gospodje in priznajo Rusijo za protektorico Srbije in Črnogore, češ, mi je ne bomo proti vaši volji napadli, ste lahko brez skrbi, morete demobilizirati! Srbi pa lahko pošljejo četrt milijona vojakov pred tisti Skader, ki je voditeljem avstrijske zunanje politike dražji nego svetli grob v Jeruzalemu, če

hočejo, saj je Avstrija Rusijo zagotovila, da ne bo proti svojima južnima sosedoma ničesar ukrenila. Avstrija se zanaša pač na tisto londonsko konferenco, ki, odkar zboruje, ni Avstriji napravila nobene resnične usluge.

Albanija je bila za nas nekaj vredna, dokler smo imeli Sandžak in dokler smo imeli nekako pravico do poti v Solun, danes pa, ko pride tisti mali kos, ki od Albanije še ostane, pod protekcijo vseh evropskih velesil in ko vse obdajajoče jo ozemlje pripade Srbiji, Črnigori in Grčiji, je za nas brez pomena. Zato bi bili gospodje najpametnejše storili, če bi se bili ravnali po tem, kar je načelnik hrvaško-slovenskega kluba v delegaciji rekel, da naj se mi v balkansko afero kolikor mogoče malo vtičamo. Albanska država ne bo dolgo obstajala, naj je Skader njen ali ne. To se vidi na Kreti in Samosu, ki sta tudi bila pod garancijo velevladi. Toda če se je naša diplomacija že tako zelo v ta Skader zagrizla, naj bi ostala vsaj dosledna. Tako pa samo grozimo, vse skupaj pa ni nič.

Zdaj iščejo na Dunaju krivca in so ga seveda tudi našli, to je grof Thurn Valsassina. On je baje imel tisti ruski dostavek k demobilizacijskemu dekretu v rokah, preden se je objavil, in ni ugovarjal proti publikaciji.

Čuden diplomat to, ki proti takemu dostavku ni imel nobenega pomisleka. Rečemo naravnost, da to sploh ni mogoče. Če naš poslanik v Peterburgu, ki mora biti o vsem najbolj informiran, ni proti temu dostavku ničesar imel, potem je jasno, da vsebina dostavka odgovarja resnici. Mogoče je pač, da grof Berchtold ni želel, da se to publicira, no, potem se je grof Thurn dal od Sasonova na kak način premotiti, da se mu objava ni zdelala nič opasna. S tem pa grof Berchtold ni prav nič opravičen, kajti dejstvo ostane, da je ruski diplomaciji podal zagotovilo, ki ga je ta hotela imeti in ki tvori danes najboljše trumpf v njenih rokah.

Pomislino: Italija ima v Albaniji onake interese, kakor mi. In vendar laška diplomacija nič ne grozi, ne ropota, ne trobi, ampak preži kakor pajk v mreži. Mi pa se ešufujemo, rožljamo s sabljo, vpijemo, ne naredimo pa vendarle nič. Ni zadosti, da smo se blamirali s Prochasko, zdaj pride še grof Thurn Valsassina. Sredi najakutnejše krize odpove tisti diplomat, ki zastopa naše interese na najvažnejšem mestu. To je za ugled naše države vsekakor kritično.

Zunanji in notranji sovražniki balkanske zveze.

Prof. Ant. Bezenšek.

Sofija, 14. marca 1913.

Proti balkanski zvezi so se začele intrige še istega dne, ko je svet o njej zvedel. Najprej se je začelo intrigovati v zunanosti, in to v onih državah, ki so mislile, da je balkanski polotok blazena zemlja, po kateri morejo razširati svojo vlast in katera se ne sme odtegniti njihovemu vplivu. Ko so zaveznički dosegli s svojim orožjem tako brze in čudne uspehe, bili so intriganti osupnjeni ter so umolkli, čakajoč ugodnega trenutka, ko bodo mogli svoj nečisti posel nadaljevati.

Ta trenutek zdi se jim, da je nastopil sedaj, ko se je v notranjosti Balkana vnel prepir med zaveznički zaradi nekih vprašanj, ki se pravzaprav niso postavljene na dnevni red.

Neki nerazsodni časniki v raznih stolicah balkanskih držav so ob času premirja in zatišja na bojnem polju — ne vedoč o čem drugim pisati — začeli buditi šovinizem med narodom in tam. Napisali so nekaj raz, ki sicer lepo doné v ušesih ljudstva in prijačo onim, ki nimajo širšega obzorja. Na iste fraze se je našel primeren odmev onstran meje: beseda dá besedo, in skoraj bi si bili tisti časniki in njih privrženci segli v lase, ako ne bi bili segli vmes razumni politikarji, kateri dalje vidijo, kakor se more videti iz strehe dotičnega uredništva. Ti resni politikarji so potem prijeli za pero in v svojih uglednih glasilih ublažili prepir — ne s puhlimi frazami, ampak z razumno besedo in s tehtnimi argumenti.

Ko se je pojavil notranji prepir med časopisjem nekaterih zaveznikov, méli so si zunanji sovražniki zveze kar od veselja svoje roke in začeli so na ves glas zatrjevati, da mir na Balkanu pri takih razmerah ni mogoč itd.

Torej k zunanjim sovražnikom balkanske zveze so se žalibog pridružili še notranji, ne da bi ti pomislili, da delujejo proti interesom svojega naroda, ako pišejo proti balkanski zvezi ali proti posameznim zaveznikom.

Balkanska zveza je edini zalog za bodočo moč balkanskih držav in za njihovo neodvisnost.

Vse te intrige — zunanje in notranje — pa ne bodo imele uspeha, dokler

stoje na čelu balkanske zveze, moške, ki imajo dovolj pravega rodoljubja in samostalnega razsodka, da se ne dajo preslepiti od šovinizma in niso dostopni »prepričanju, ki se dobiva za gotov denar«.

Zanimivo je vsekakor to dejstvo, da so se tisti nemški časniki, ki so poprej zasramovali Srbijo in vodili strastno polemiko s srbskimi listi, sedaj sprijaznili z onimi srbskimi listi, ki napadajo zavezničke. Značilno je z druge strani, da so nekateri balkanski listi — nomina sunt odiosa — obnovili staro sovraštvo samo z namenom, da bi razrušili zvezo. A vso grajo in prokletstvo zaslužijo oni redki listi, kateri predlagajo, naj se neki zaveznički po svojem odpadu od zveze združijo s sovražniki zveze. To je skoraj neverjetno, a vendar je gola resnica, da se nahajajo — četudi sporadično — taki elementi na Balkanu. Glede njih pač veljajo besede: veliki trenutek je našel droben rod!

Timbolj nas pa mora veseliti dejstvo, da je znatna večina politikov na Balkanu protivnega mnenja. Vse te intrige po prepričanju istih ne bodo ničesar dosegle. Balkanska zveza je izvršila komaj en del svojih zadač. Njej predstojijo sedaj še večje zadače, katere bo zveza — kljub vsem intrigam sovražnikov — izvršila častno do konca.

Voditelji balkanske zveze so mnogokrat dokazali, da morejo premagati vse težave in da se nočejo voditi po plitvem umu raznih intrigantov in šovinistov iz svojega ali iz protivniškega tabora. Balkanski državnički dobro znajo, da so poslednji postali — vede ali nevede — orodje tistih, ki čakajo ugodnega trenutka, da bi dosegli svoj cilj preko glav svojih zaslepljenih agentov.

Ako je »jabolko prepira« neko teritorialno vprašanje med zaveznički, naj se s tem počaka, dokler se ne podpiše mir s Turčijo. Potem bodo imele balkanske države dosti svobodnega časa, razmišljati o tem vprašanju ter ga rešiti na miren način; med tem ko so sedaj vzburjene zaradi glavnega vprašanja, kako se bo sklenil mir s Turčijo. Gotovo se bo našel v vsaki zavezniški državi saj en državen mož, ki bo znal dokazati, kako nesrečna bi bila politika medsebojnih razprtij med državami na Balkanu; kajti z uničenjem Turčije se niso izgubili s sveta vsi sovražniki balkanskih narodov. Eden ali drugi sovražnik ali navidezen prijatelj bi znal pre-

LISTEK.

+ Karel Lenasi.

Prva četa naših združnih pionirjev se krči. Eden najboljših je padel. Zadnji petek so ga pokopali pri sv. Križu na ljubljanskem polju. Ob njegovem svežem grobu se osvežujejo tudi spomini na polpretekli čas, ki smo vanj vložili toliko novih idej, dela, skrbi, pa cvetočih nad za bodočnost, in ki je pri tem stal na najnevarnejšem kraju vedno veder, vedno pogumen in neustrašen z ljubkim nasmehom na ustnih, ogrevajoč vse, ki so se mu približali, z mehko vrhniško srčno toploto rajni Korel.

Ni bila šala duhovniku stopiti iz zakristije na zanemarjena notranjska tla. Botegar je vladal ob času, ko je prišel dobro petindvajsetletni Lenasi za kurata v Šmihel, ne samo v košanski dolini, nego daleč naokrog. In botegar je bil mogočen; za njim je stal brič in tako dalje daleč, daleč gori. To je bridko izkušal Korel in z njim vsi, ki so šli njegovo pot. Ljudstvo takrat — ptič s pristrženimi peroti. Nardarjeno, jasno v svoji sodbi, si je sodilo samo v troki resignaciji suženjstvo za bo-

doče čase. V dnu srca jim je sicer tlelo hrepenenje po boljših dneh od vednega pomanjkanja po zaduhlih hišah, od dimnatega ognjišča, od težkega tlačanstva, ni pa bilo volje, ne moči. Črtomir! Od pomladi — časih tudi že preje, časih kasneje — je bil botegar vse; od njegovega so živeli, z njegovim delali. Jeseni je pa tudi sam spravil velik del. Tako se je živelo »brez upa zmaže«, da, brez boja. Zagonetna je bila duša tega kraškega ljudstva. V burji utrjenih, železnih mišic, čvrsti kot njihove skale, v siromaštvu ob krompirju in močniku vzrastli, pa pri sedemdeset, osemdeset letih še krepki kot dren, so izbijali iz trde zemlje kruha za druge. Par bogatinov v izobilju, množica brez soli. Hiše zanemarjene, hlevi podrti, živine malo in slaba, otroci raztrgani. Ponehvala je že prirojena pridnost. »Čemu, saj nam ni pomoči!« — — — Ob času, ko se je gorenski kmet že parkrat prepotil, si videl še hiše zaprte, okna zadelana; spanje je bilo zastoj, edini priboljšek, ki si ga je lahko privoščil tak revež.

Revež je bil, govoril je o revščini med seboj, pa ni je kazal. Ponosen, vzravnane hrbta, pokonci glavo je nosil svojo revo kraški kmetič. V občevanju z vsakim izlikan, fin, v govoru obraten, prikupljiv, nekolično zaprt, toda vedno z neoporečnimi dokazi svoje narurne razboritosti, širši v svojem duševnem obzorju, nego kmet po

drugih krajih naše domovine, rojen politik, domač in zunanji, vendar pa zase, za svoj rod, za svoj ožji dom brez cilja, resigniran rob in trpin. Najznačilnejša poteza v njegovem značaju je bilo pa razmerje do oduhu, ki je zanj delal v svesti si, da po tej poti še tista imenska last v zemljiški knjigi, kolikor je še ima, kmalu pade, če ne že zanj, pa za njegove otroke. Oduhu mu je imponiral. Ni ga sovražil, ni se ga bal; njegova moč, njegova premetenost, pa tudi njegova sreča mu je bila nekaj visokega. Klanjal se ji je in v tem cenil nad druge pospevše se osebnost. Nekak poseben fatalist-filozof: »Jaz ne morem nikamor, ta naš človek pa je prišel tako daleč, da ima vse. Tako je.« Politično je pečatil Notranjsko botegar, seveda brez izjeme liberalno. Ljudstvo je bilo tudi takrat, ko so liberalci pri vseh volitvah zmagovali z ogromnimi večinami, po svojem srcu in umu naše. Šlo je volit, kakor je moralo. Ni ti bilo težko jih prepričati, da tako ni prav; pritrdili so ti, ki so pobijal liberalna načela in liberalno politiko, volit so pa šli liberalno. In da bodo tako, so ti tudi odkrito povedali, ne da bi bil zasledil mrvice kakega pomisleka!

Korel, kako si se zaljubil v to ljudstvo! Kakor materi se ti je zasmililo, tudi takrat, ko si dobrote deleč grenke izkušal. Kakor razborit, energičen oče si se lotil dela. Poglej danes v košansko dolino:

Fiziognomija je docela izpremenjena. Tvorne sile tega divnega ljudstva se oživljajo; napredek, splošna kultura stopata na plan. Sredi dela si padel, moj Korel; omahnilo ti je klavir, padla ti je kelja iz rok, ko si zidal svojemu ljudstvu stavbo srečnejših dni. Mlad si gledal vedno naprej in ne verjamem, da bi se bil kdaj toliko pomudil s prošlostjo, kakor sem se moral jaz, ki ti pišem te besede v spomin. Temelj je izklesan, napredek je odprta pot. Versko preoživljeno, gospodarsko osvobodeno ljudstvo moli danes za svojega očeta s to željo, naj bi njegovo srce ne umrlo, naj bi živelo tako vseobsegajoče, tako toplo v njegovih naslednikih. Korel moj, košanska dolina te ne bo pozabila, blagoslovljen ostane v nji za vedno tvoj spomin!

Posojilnica, gospodarsko in konsumna društvo, mlekarina, izobraževalni društvi, predvsem za šmihelska in košanska cerkev s tvoji spomeniki, trajnejši od bron in marmorja. Nešteto tvojega drobnega, premišljenega, težkega dela je v njih, ki se je iz njega vsipal preporodni žarek za žarkom. Prvega maja 1896 je oživela posojilnica, ki ima danes nad 450 članov z več nego četr milijona hranilnih vlog v kraju, kjer je bila med sedanjimi vlagatelji pred 20 leti trda za vsak groš. Oduhu je izginil v kot, pozabljen, obrabljen. Danes ne išče kmet več posojila za kruh, nego meri na investicije, da ž njimi po novih izumih

cej po sklenjenem miru s Turčijo izkoristiti medsebojne razprtije balkanskih držav.

Zedinjene balkanske države so zadivile svet in so se pripravile na to, da postanejo v bližnji bodočnosti moč, ki se bo morala vpoštevati! A nesložne države bi znale priti v stare grehe, v nekdanje prestopke, ki bi mogli dati povod za novi napad na njih svobodo, ta bi ne bil manj vreden od prvega turškega.

Potrebno je, da se najde vsaj en delaven mož na Balkanu, ki se bo trudil izgladiti na miren način vse te prepire med sosedami in kateri bo vse države združil v trgovsko zvezo, katere bo potem služila za osnovo bodoče balkanske federacije.

Avstrija in Rusija.

Pariz, 17. marca.

Razmerje med Avstrijo in Rusijo je zdaj pojasnjeno.

Ruski minister za zunanje zadeve Sazonov je namreč izjavil sledeče: »Razmerje med Avstrijo in Rusijo je zdaj zadovoljivo.

Glede vseh podrobnosti pa sporazum še ni dosežen.

Rusija vztraja na tem, da Djakovica pripade Srbiji.

Glede Skadra se bo Rusija držala svoje obljube, ne sme se pa prikrivati, da bodo izvršena dejstva na končno ureditev tega vprašanja vplivala.

× × ×

Ta izjava je razumeti tako-le: Avstrija je izpočetka zahtevala, da imajo Albani pripasti: Skader, Djakovica, Peč, Prizren, Debar. Pri pogajanjih z Rusijo je grof Berchtold odnehal glede Prizrena in Peči, potem je pustil pasti tudi Debar. Ruska diplomacija je tako na jako premeten način izluščila iz cellega kompleksa Skader in Djakovica, dobro vedo, da je za Avstrijo edino Skader večjega pomena. Zdar pravi Rusija: Skader se prizna Albani, če Avstrija Djakovico pusti Srbom. Grof Berchtold se pa trdovratno drži Djakovice.

Rusija je vled tega dopustila, da Srbija odpošlje armado pred Skader. Zato je ugodno tudi to, da Grki prodirajo zdaj od juga sem v Albanijo. Tako hoče grof Berchtold prisiliti, da še Djakovico žrtvuje. Obenem pa preti Sazanov, da bo, ako se Skader zavzame, mesto priznal Črnigori.

Stvar je torej popolnoma jasna. Vprašanje, ki Evropo vznemirja, se torej pravzaprav piše Djakovica.

Balkanska vojska.

Odpust rezervistov z avstrijske severne in južne meje. Iz Lvova se poroča, da se odpuste ne le rezervisti letnika 1908, marveč tudi vsi rezervisti tehničnih čet letnikov 1908 in 1910. Rezervistom, ki so služili skozi štiri mesece, se je v vojaški službeni knjižici njih službovanje potrdilo s pripombo, da se jim ta čas računa za prvo in za tretjo

orožno vajo in da morajo doslužiti le še drugo orožno vajo leta 1915. Iz Sarajeva pa poročajo, da je armadni nadzornik fem. Oskar Potiorek odredil dopuste za rezerviste 15. in 16. armadnega zbora tako, da morejo na dopust dne 20. marca. Dopusti so kratki in se v štirih oddelkih dovoljujejo. Dopust se dovoli 4 odstotkom moštva, ki se mora vrniti nazaj, ko poteče dopust. Potne stroške nosi erar.

Odpust srbskih rezervistov. Večina rezervistov belgrajske posadke je bila včeraj odpuščena. Danes bo odpuščen drugi del.

× × ×

Boji pred Skadrom in Odrinom se, kakor poročajo iz Belgrada, bijejo z največjo odločnostjo. Skader stoji pred padcem. Položaj trdnjave je zelo slab.

Grki stoje že v Argyrokastru. Grški vojski so prodrli dne 16. t. m. v dveh oddelkih pred Goraci in Likohori in so napadli sovražnika, ki se je utrdil pred Argyrokastru. Po hramu napadu Grkov je sovražnik zapustil Argyrokastru in se je umaknil proti Tepeleniji. En grški polk je takoj zasedel Argyrokastru, kjer je prebivalstvo Grke navdušeno sprejelo.

× × ×

Križarenje »Hamidije«. »Corriere della Sera« poroča iz Belgrada: Srbsko višje poveljstvo pred Skadrom poroča, da je bilo ob obstreljevanju Sv. Ivana di Medua ubitih in ranjenih 119 oseb. Nadalje se poroča, da so srbski vojski z nekoga grškega parnika iz grških topov streljali na »Hamidije«. »Italija« pa poroča o grških ladjah, ki so »Hamidie« zasledovale: štiri topničarke: »Acheleos«, »Peneos«, »Alpheos« in »Eurotas« so se peljale proti jugu, da se združijo z rušilci torpedovk egejskega brodogoja, da skupno z njimi zasledujejo »Hamidie«. Pri rtu Rodoni je »Acheleos« zapazil »Hamidie«, ki je s polnim parom vozila proti jugozahodu. »Hamidie« je pričela streljati na štiri grške topničarke. »Acheleos« je bil zadet od velike turške kroglice in je krmilo poškodovano. Ubit ali ranjen ni bil nobeden. Ker je med tem noč napočila, je »Hamidie«, ki je hitro vozila, ušla, »Acheleos« se je umaknil v Drač, »Peneos« je zavozil k obrežju, da je obvestil grške oblasti, da hoče »Hamidie« iz Jadranskega morja prodrati v sredozemsko, kar se je turški križarici tudi posrečilo. »Hamidie« je zdaj zasedrana v Aleksandriji.

× × ×

Spletke in zmede v Turčiji. »Süd-slawische Korr.« poroča iz Carigrada: Inozemska diplomacija zasleduje s skrbjo, kako se razvija notranji položaj v Turčiji. Zmešnjava je vsak dan večja. Mladoturkom sovražne skupine neprestano agitirajo. Presenečenje ni izključeno. Častnike in vojske neprestano aretirajo. Puč častniške lige proti Mahmut Šefket paši se je le slučajno izjalovil. Na črti Sv. Stefan je vlada zbrala malo armado zanesljivih vojakov, ki ji Enver bej poveljuje. V mladoturškem odboru se vedno bolj prepri-

rajo. Ni izključeno, da lastna stranka velikega vezirja strimoglati.

Viharen turški ministrski svet. V soboto je zboroval turški ministrski svet, ki je bil zelo vihar. Radikalno mladoturško krilo, ki je notranji minister vodi, je zahtevalo, naj se vojska nadaljuje in naj se takoj prične ofenziva: Mahmut Šefket paša je pa odločno nastopil, da naj se prične mirovna pogajanja.

Odpust albanskih častnikov in turške armade. Potrjuje se, da je veliko albanskih častnikov iz turške armade izstopilo. Iz armade so izbačili nekoga albanskega generala - štabnega majorja, češ, da je slabo skrbel za vojake, druge Albance so tožili radi veleizdaje. Dozdaj je iz turške armade izstopilo 37 albanskih častnikov. Mladoturki pa postopajo tudi proti civilnim albanskim uradnikom. Znanega valija v Brusi so odstavili in bodo najbrže še vse ostale Albance iz državne službe odpustili.

O ohranjanju domačih kulturnih spomenikov.

O tem predmetu je zadnjo soboto v predavalnici deželnega muzeja predaval muzejski ravnatelj gosp. profesor dr. Mantuani in ga pojasnjeval z obilnimi skioptičnimi slikami. Kulturno gibanje za ohranitev starin, bodisi slik, gradbenih slogov, cesta ali pa manjših starinskih predmetov, ni samo naloga izobražencev, marveč stvar vseh, ki jim je do tega, da zanimivi kulturni spomeniki naše domovine ne izginejo. Ni zadosti, da jim grozi propast s časom, tudi človekova dobičkaželjnost in nerazumevanje jim kopljeta grob. Moderni dobi se je polotila splošna bolezen, ki neusmiljeno podira starinske spomine, četudi so dragoceni. Proti temu je treba leka in ta je v kulturnem gibanju za ohranitev starin.

Gosp. predavatelj je ob roki skioptičnih slik pokazal sistematično preiskovanje prazgodovinskega grobišča in izkopin. Nato je pojasnjeval zgodovinsko vrednost starih zgradb, ki ohranjajo svoj umetniški pomen le v zvezi s svojo okolico. Zato je treba pri popravah takih zgradb pazljivosti. Kolikokrat se primeri, da se z nesmiselnim preslikavanjem pokvari stare umetnine.

Posebno pažnjo je posvetiti regulaciji cesta in ulic. Moderna tehnika ima sicer izgovor o »prometnih ovirah« starih slikovitih ulic vedno pri roki, toda proti takim frazam je treba odločno nastopiti. Ali ni škode slikovitega starinskega lica naših mestnih ulic, ki jih v imenu moderne »prometa«, čeravno ga pravzaprav ni v taki meri, izpreminjajo v dolgočasne, široke in enolične ceste. Tudi v Ljubljani se veliko greči v tem oziru. Noben trg ne kaže kakega markantnega sloga z zaključeno vrsto hiš, kot jih opažamo v stari Pragi in na Dunaju. Naši trgi so pravzaprav le križišča cest. Starinske zgradbe naj se le tedaj predrugačijo, če to zahtevajo zdravstveni oziri. Tudi naj se ne dovoli parcelacija, oziroma zazidavanje hišnih vrtov, kakor tudi naprava tovarn v mestu sa-

mem, ker to zdravju in estetičnemu čutu škoduje. Lepo sliko stare Ljubljane nam predočujejo posebno Glavni trg, Stari trg, Rožna ulica, Reber, Studentovska ulica, Wolfova ulica.

Vsporedno z varstvom starinskih slikovitosti naših mest mora iti varstvo tipičnega starokranjskega kmetijskega stavbarstva, ki je ponekod še ohranjeno, toda se vedno bolj izgublja. Kako ljubeč je izraz stare kmetijske hiše z odsekano poševno streho, daleč ven molečim slemenom, z zamreženimi okni in ovijajočimi se trtami. Tipične za Belo Krajino so z drevjem obdane lesene bajte in mogočne zidanice.

Kar se tiče premičnih starinskih predmetov, n. pr. starega pohištva, različenega lepote, knjig, orodij itd. jim ne grozi samo pokončanje, marveč tudi nevarnost, da jih tujci odnese. Le prevelikokrat privatniki ne nabirajo starin zase, marveč zato, da jih prodajo. Koliko dragocenih predmetov je že na tak način šlo iz naše dežele in diči sedaj tuje muzeje. Kulturni spomeniki ne spadajo v zasebne zbirke, marveč v javne muzeje, kjer si jih lahko vsak ogleda.

Bogatemu in poučnemu predavanju je sledila glasna pohvala. Predavatelj je zaključil z željo, da se gibanje, ki si je stavilo za nalogo, čuvati domačo staro kulturo, zanese med najširše sloje, kajti le tedaj bo trajen uspeh mogoč.

Nolranje politične zadeve.

Senzacionalen preobrat na Ogrskem. — Bodočnost, kakršno si predstavlja Khuen - Hedervary. — Sporazum Poljakov in Rusinov. — 11. nemški srednješkolski shod. — Hrvaški ljudski shod v Sarajevu. — Odlikovana ministar.

Neki budimpeštanski list poroča, da se na Ogrskem pripravlja senzacionalen preobrat. Znani Zoltan Desy je namreč obiskal grofa Khuen - Hedervarya, s katerim je eno uro konfiral. List trdi, da zahteva opozicija odstop Lukacsa in Tisze, da se sklene mir. Desy je nekemu časnikarju izjavil, da je res obiskal Khuen - Hedervarya, a da sta se neobvezno posvetovala o političnem položaju. — Khuen - Hedervary je izjavil, da prične vladna stranka šele zdaj delovati. Utvariti se mora državljanski zakon, urediti razna resortna vprašanja, pred vsem pa hrvaško vprašanje. — Sinoči zvečer se je sklenil kompromis med Rusini in med poljsko konservativno stranko glede na volilno preosnovo gališkega deželnega zbora. — 11. nemški srednješkolski shod se je otvoril včeraj na Dunaju. Dvorni svetnik Hummer je želel, da bi se omejil naval k akademičnim poklicem. Nato so pričeli razpravljati o učiteljski službeni pragmatiki. — V Sarajevu je zboroval velik hrvaški ljudski shod, na katerem je govorilo osem govornikov. Soglasno se je sklenila resolucija, ki zahteva, da se uvede kot notranji in zunanji uradni jezik pri vseh oblasteh in na železnih hrvaščina. Vsem poslancem so izjavili zaupnico. — Red železne krone I. vrste je podeljen naučnemu ministru Hussareku in železniškemu ministru dr. baronu Forsterju.

V devalo deželo!

Malenkost. Spisal L. R.

Gospod in gospa sta zunaj, morda v koncertu, morda v gledališču. Doli na ulici šumi poletni večer, koraki brzijo po trotoarju, včasih jih je cela množica, da uho ne razločuje posameznih, včasih potihnejo popolnoma, a nenadoma se zopet oglašajo. Med nje prikljopota po tlaku fiakarjev konj z mehnično enakomernostjo, za njim ropota kočija, nenadoma pridrvi avtomobil, v elegantnem taktu brneč se izgubi bogvekam in zopet se sliši le drsanje čevljev, mrmrajoče govorjenje, včasih kje kak srebrni, jasen smeh.

Na ulici se zaiskre električne svetilke, skozi visoka, napol zastrita okna plane njih svetloba v sobo in obstane kakor prikovana na stropu.

In takrat skloni kakor navadno mali Oton svojo pšeničnolaso glavico na kolena svoje varuhinje in zaprosi: »Mici, pripovedovati!«

»O čem?«

»O princezinjah, o gradovih, o hudobnih čarovnicah, o dobrih palčkih!«
Moj Bog — pripovedovati! Zamisliti se v pravljicne čase, na pisane poljane, pretkane s cvetjem, obrobene s svežimi logi, zamisliti se v molčeče, skrivnostne gradove, pod katerimi žubore studenci dan in noč svoje srebrne pesmi in dvorijo princezinjam, izprehajajočim se po belih stezah, ko gre mesec tiho svojo pot, stikati pravljico iz žalostnih, vsakdanjih misli srca, sredi tega tujega, šumečega življenja — kako je to težko!

Dr. Jan. Krel.

»Mici!«

Ze to ime — koliko tujega, koliko hinavskega je v njem! Še ko ga izgovore nedolžne otroške ustnice brez zlega namena, vstane v srcu spomin na lokave obraze, na prežeče oči, na strastne roke, ki čakajo, kdaj ugrabijo, kar je v duši lepega. Zakaj veliko število je tistih, ki s sladkobo izgovorjajo to ime, da bi z njo omamili srce, boječe kakor ptička, ki je prvič zletela v svet in sumi tisoč in tisoč skritih zlobnosti in nastav in trepete pred njimi v čudnem, nerazumljivem strahu.

»Mici, zakaj ne pripoveduješ?«

»Počakaj, Oton, naj se domislim!«

»Počakam...« pravi fantek vdan, prime Mici za dlan, jo položi na koleno in nasloni nanjo svoje lice.

Ona pa se izkuša domisliti lepe pravljice, da bi je bila vesela ona sama in njen varovanec.

Toda zaman. Vse, kar ji pride na misel, je tako zverženo, narejeno, brez življenja, da se na prvi hip spozna, da je vse izmišljeno in laž.

Toda — ne! Domislila se je svoje doma, bele kmetijske hiše na obronku, obdane s svežimi travniki, tako gladkimi, da si človek zaželi, ko gleda nanje, pobožati jih nežno kakor žamekten prt.

In začela je pripovedovati: »Nekdaj je živela deklica, ki so jo klicali Marička...«

»Kaj je to — Marička?« vpraša fantek, ki je bil dvignil glavo in gleda varuhinji v oči.

»To je ime kakor Mici. Živelo je

daleč v deveti deželi, kjer so lepe, smehljajoče se hišice, tako nizke, da se človek lahko z roko dotakne njih strehe, če se vzpne na prste.«

»Ah, tako hišico bi rad videl...« vzdihne Oton, ki verno posluša.

Videl jih boš, ko boš velik. Tam so strehe kriče s slamo in nad njimi se košatijo veje hrust in jablan, ki rastejo okoli hiše. Vseokrog pa gladki travniki, tuintam grmovje, visoko gori v hribu šumi temen gozd, doli v dolini pa klopota mlin ob vodi in gleda od daleč na vas na drugi strani, kjer je bel zvonik sredi hiš, kjer zvoni tako lepo kakor nikjer na svetu ne...

Marička je imela mamico in brata. Očeta ni poznala, ker ji je bil umrl, ko je štela štiri leta.

Zgodilo se je pa, da je brat pripeljal v hišo nevesto. Bila je vesela, razposajena ženska, kakor živa prešernost je prišla v tihi dom in potrgala vse vezi, ki so vezale mater, hčer in sina. Moža si je popolnoma osvojila, Marička in njena mati pa sta bili vedno bolj sami. In večkrat se je razjokala mati in potožila hčerki svojo žalost, da je sin več ne ljubi, da je v skrbi za gospodarstvo, za denar in blagostanje postal trd in neprijazen in da želi morda na tihem, da bi onemogle matere več ne bilo, ki je v delu in življenju zanj izgubila vse moči.

Res, Bog se je usmilil sive mamice. Umrla je, štirje možje so jo odnesli v grob, dolga vrsta pogrebcev jo je spremljala na zadnji poti, jokala je za njo pa samo Marička, ki je izgubila vse najdražje na svetu.

Glasba.

MUSICA SACRA V LJUBLJANSKI STOLNICI.

Na praznik sv. Jožefa (19. marca) pri veliki sv. maši ob desetih: Missa in hon. s. Clementis Mariae Hofbauer, z. V. Goller, trakt »Domine exaudi«, z. St. Premrl, pri ofertoriju: »Sancte Joseph«, z. dr. A. Chlondowski.

Na veliki četrtek (20. marca) pri pontifikalni sv. maši ob osmih: Missa VII. (Kyrie, Credo, Sanctus, Benedictus, Agnus), z. M. Haller, Gloria iz Mitterrejeve slovesne sv. maše v čast presv. Jezusovemu Srcu, gradual »Christus factus est«, z. A. Foerster, ofertorij »Dextera Domini«, z. Josip Omáčka.

Na veliki petek (21. marca) okrog pol desetih pri češčenju sv. križa: Improperia, z. L. Vittoria, »Ecce quomodo moritur iustus«, z. Jak. Gallus. — Zvečer ob sedmih pri ljudski pobožnosti: »Improperium« in »Meditatione«, z. dr. Fr. Ks. Witt; »O vi vbi, ki mimo greste«, z. P. Hugo Sattner, »Kak zalivajo solzice«, z. P. Ang. Hribar, Očitjanja, z. Ant. Foerster, Sv. križ, z. And. Vavken.

Na veliko soboto (22. marca) pri veliki sveti maši okrog pol desetih: Missa »Mater Dolorosa«, z. Jos. Gruber, »Confitemini Domino« in trakt »Laudate Dominum«, z. A. Foerster; Aleluja in vesper koralno. — Pri slovesnem vstajenju ob 4. popoldne: Dva responzorija »Angelus Domini« in »Cum transisset sabbatum« in molet »Surrexit pastor bonus«, z. St. Premrl, Te Deum, z. V. Goller, Regina coeli, z. A. Foerster, Tantum ergo, z. dr. Fr. Kimovec, velikonočna »Zapoj veselo, o kristjani«, z. St. Premrl.

Na velikoonočno nedeljo (23. marca) pri pontifikalni sv. maši ob desetih: Missa solennis in hon. Ss. Cordis Jesu, z. Ign. Mitterer, gradual »Haec dies« in sekvenca »Victimae paschalis«, z. Anton Foerster, ofertorij »Terra tremuit«, z. M. Filke.

Na velikoonočni ponedeljek (24. marca) pri veliki sv. maši ob desetih: Missa seraphica, z. P. Hugo Sattner, gradual in sekvenca, z. Ant. Foerster, pri ofertoriju: »Angelus Domini«, z. Stanko Premrl.

Na praznik Oznanjenja Device Marije (25. marca) pri veliki sv. maši ob desetih: Missa in hon. s. Sophiae, z. M. Koch, gradual in sekvenca, z. Ant. Foerster, pri ofertoriju: »Ave Maria«, z. V. Goller.

Dnevne novice.

— **Caveant . . .** Na Kočevskem dominira popolnoma nemško-radikalna klika. Voditelj je notar Karnitschnigg. Staroliberalna stranka je potisnjena popolnoma v kot, krščansko-socialna vsled svoje nerodnosti še samo vegetira, in Karnitschnigg kraljuje. — Pri vseh volitvah zmagujejo njegovi kandidati. V okrajni šolski svet je spraviel Hans Jonkeja, in ker sta zastopnik učiteljstva, Loser, in nadzornik Primosch popolnoma njegove barve, ima nemški »Volksrat« tri svoje zaupnike v okrajnem šolskem svetu. V okraju se govori, da dela grof Barbo za to, da bi deželni odbor imenoval Nemca za svojega zastopnika. Ako se to zgodi, bodo komandirali Nemci v okrajnem šolskem svetu kočevskem, ker je tudi glavni Nemec in bo gotovo vselej Nemcem ustregel. Bog ne daj! Okrajni šolski svet kočevski je silno važna politično-narodna postojanka. Zato smo prepirani, da se deželni odbor ne bo dal speljati grofu Barbotu na led. V kočevskem okraju imajo Slovenci ogromno večino, zato mora biti tudi okrajni šolski svet v slovenskih rokah.

— **Nemška sodba o »Štajercu«** in »Domačinu«. Dunajski »Österreichs katholisches Sonntagsblatt«, ki je objavljal tudi lep članek o Jugoslovanih z ozirom na balkansko vprašanje, poroča, da nameravajo nemški nacionalci izdajati za Kranjsko nemškonacionalen, pa slovensko tiskan list »Domačin« ter sodi o »Domačinu« tako-le: »Domačin« bo menda podobno, kakor njemu duševno sorodni »Štajerc« na

Spod. Štajerskem hujskal slovenske kmete zoper katoliško duhovščino, da bi tako pripravil pot protestantom prijazni Šudmarki. Tudi v tem slučaju menda služijo nemško-nacionalni nameni le temu, da bi pripravljali protestantovsko propagando na jugu monarhije. Slovenski katoliški kmetje so pa dovolj poučeni in bodo znali odklanjati take ponaredbe.

— **Mihajlo Rostohar in narodna filozofija.** V Pragi živi sloviti slovenski filozof in narodni učenik Mihajlo Rostohar. Njegova naloga je sicer v prvi vrsti učiti na praški univerzi elementarno logiko, ali ker se je gospod Mihajlo prepiral, da Slovani z njegovo filozofijo ne bodo prišli prav posebno daleč, zato posvečuje svoje moči bolj »Napredni Misli« v Krškem, ki bo sčasoma nekaj koran za muslimane napredne ideje na Slovenskem. Čujmo n. pr., kako umeva g. Mihajlo jugoslovansko vprašanje in njegov pomen na Slovenec. »Napredna Misel« piše: »Najdemo se danes na Slovenskem le ljudje iz akademično izobrazbo, ki se javno okoli bahajo, da niso več Slovenci, ampak Jugoslovani. In iz jugoslovanskega renegatstva hočejo celo delati slovensko narodno gibanje. V tem je zapopadena vsa tragika slovenskega naroda. . . . Slovenski narod se je zadnje čase zavedel svojega pomena, svoje krvne in kulturne skupnosti z ostalimi južnimi Slovani, kar je za slovensko pleme res edina rešitev. To se pa zdi Mihajlu praškemu tragično. To je res tragično, toda ne za slovenski narod, ampak za Mihajla Rostoharja. Značilno, da hoče take vrste narodne delavce večina ljubljanskega občinskega sveta nagraditi s stipendijami.

— **Važna razsodba upravnega sodišča.** Upravno sodišče je izreklo važno narodopolitično razsodbo. Nemška mestna občina v Prahatcih na Češkem je nastavila nekega zdravnika, ki pa ni več češkega jezika. Deželni odbor češki je pa to nastavitve razveljavil, češ, da mora zdravnik biti več obeh deželnih jezikov. Mestna občina v Prahatcih se je proti tej odločbi deželnega odbora pritožila na upravno sodišče. Upravno sodišče je to pritožbo zavrnilo in potrdilo odločbo češkega deželnega odbora.

— **Lep zgled — ali bo našel mnogo posnemovalcev?** Naši somišljeniki z Viča so poslali »Slovenski Straži« za pihre 40 K. Kako krasno Veliko noč bi imela naša narodna obramba, ako bi v vsaki občini, v vsaki družbi ob veselih velikonočnih praznikih zbirali za pihre »Slovenski Straži«. Ne zabite torej, da je takrat, ko se veselimo, dolžnost naša misliti tudi na one, ki so zatirani od obolelega tujca.

— **Naročajte, kupujte velikonočne razglednice »Slovenske Straže«!** Na razpolago vam je deset vrst teh krasnih razglednic!

— **Cenj. »Domačubove«** dopisnike prosi uredništvo, da pošljejo svoje prispevke za prihodnjo 13. šteč. »Domačubova« zanesljivo najkasneje do velike sobote zjutraj, ker se radi tih praznikov uredništvo zaključuje isti dan opoldne. Kar bo došlo pozneje, se bo moralo odložiti za naslednjo številko.

— **Zaključek živinorejskega tečaja v Horjulju.** Dne 10. marca se je zaključil v Horjulju šesttedenski živinorejski tečaj, ki ga je s pomočjo veleslavnega deželnega odbora priredila ondota živinorejska zadruža. — Ves čas so se mladeniči pridno udeleževali raznih poučnih predavanj, poleg tega pa so tudi po hlevih vrlo oskrbovali (snažili, krmili) živino. — Razne poskušnje pri krmiljenju, mleku in tehtanju živine so jim neovrgljivi dokaz, kolike koristi in važnosti je za slehrnega gospodarja red in snaga v hlevu ter pravilno krmiljenje živine. Da se je tečaj prav povoljno obnesel, so pokazali mladeniči pri javni izkušnji (praktično) v pr. raznih hlevih, teoretično pa v učni Vsi mladeniči so točno odgovarjali na razna vprašanja; izmed vseh pa nam je najbolj ugajal mali 14-letni Franc Slova iz Vrzdence št. 14, ponos vseh udeležencev. Izkušnje so se udeležili: G. dr. Lovro Pogačnik kot zastopnik deželnega odbora, gg. predavatelji dr. Podobnik, veterinar Cerne, travniški mojster Jereb, živinorejski instruktor Hladnik, domači župnik in kaplan in gg. župnika Tomaž Rožnik in Josip Plantarič, veliko število domačinov in naprednih živinorejcev iz sosednjih občin z njihovimi župani. Preden je gospod zastopnik deželnega odbora mladeničem razdelil spričevala, se je o uspehu tečaja pohvalno izrazil ter udeležence (učence) navduševal za umno-napredno gospodarstvo. Nato se je v imenu živinorejske zadruže njen načelnik Josip Pristov iskreno zahvalil za blagohotno podporo deželnega odbora, gospodom predavateljem pa za njihov trud in brezplačen pouk. V istem smislu se je v imenu udeležencev gospodu zastopniku deželnega odbora in gospodom učiteljem (predavateljem) prav lepo zahvalil naš vrli mladenič Jožef Zdešar.

— **Šolske vesti.** Za provizorično učiteljico in voditeljico šole na Dobravi pri Kropi je imenovana gdca Marija Sajovic, doslej provizorična učiteljica v Gorenjih Gorjah. — Za suplenta na šoli pri Devici Mariji v Polju je imenovan namestu učiteljice Ivane Majer, ki je radi boleznj na dopustu, absolvirani učiteljski kandidat Franc Jančovič, dosedanja suplenta na šoli na Viču Marija Držaj je imenovana za provizorično učiteljico na šoli v Polhovem Gradcu.

— **Društvo hišnih posestnikov v Zagrebu** pri občinskih volitvah nastopi s svojimi kandidati.

— **Štavlja krojaških pomočnikov** se je pričela radi nove tarife v Brodu na Savi.

— **Novice z Viča.** V včerajšnji naši notici pod tem naslovom je bilo pomotoma poročano, da se vrši pogreb pokojne Ivane Kozamernikove ob 5. uri. Sedaj se nam pa naknadno poroča, da se vrši pogreb na praznik sv. Jožefa ob 3. uri popoldne.

— **Razredna loterija.** Priprave za razredno loterijo so v polnem teku. Srečke se začne prodajati junija in sredi oktobra ima biti prvo srečanje. Za vsako loterijo se izda 100.000 srečk, ki bodo igrala v vseh petih razredih; cena srečke za vsak posamezen razred znaša 40 kron, za celo srečko pa 200 K. Srečke se razdele na 10 delov. Za vse srečke ene loterije bi torej država dobila 24 milijonov kron, na leto pa 48 milijonov, ker se vršita dve emisiji. Dobitki morajo glasom zakona znašati

najmanj 70%, kar bi na leto znašalo 33,6 milijonov; državi bi tedaj spočetka ostalo na leto le 14,4 milijone kron kosmatega dohodka, od katerega treba odbiti še precejšnje stroške za pisarje, provizije itd. Kasneje se bo dohodek izboljšal z zvišanjem emisije. Z načinom organizacije razredne loterije se bavi finančno ministrstvo. Najbrže se bo oziralo na kolektante, ki jih bodo priporočile trgovinske zbornice in druge poklicane korporacije in na tobačne trafikante. Vsekako pa se bo stvar uredila tako, da finančna uprava ne bo pozneje nosila rizika za neprodane srečke ter se bodo loterijske poslovalnice ustanovile le proti primerni kavciji. Imejiteljni poslovalnice se bo izplačevala provizija: bankam najbrže kake 3%, trafikantom in drugim manjšim poslovalnicam pa do 6%.

— **Zopetna preložitve roka za oddajo napovedi v svrhu priredbe osebne dohodnine in rentnine za leto 1913.** Z ozirom na razglase tukajšnjega c. kr. finančnega ravnateljstva z dne 1. decembra 1912, št. A 1 4223 z dne 28. decembra 1912, št. 2052/Praes. in z dne 17. februarja 1913, št. 483/Praes. priobčene v uradnem delu »Laibacher Zeitung« se naznanja, da je c. kr. finančno ministrstvo z odlokom z dne 14. marca 1913, št. 18.080 rok za oddajo napovedi v svrhu osebne dohodnine in rentnine za leto 1913 vnovič do dne 31. maja 1913 podaljšalo. — Namestnik: Robida.

Obravnava za elektrarno ob Ljubljani

se je včeraj vršila. Vodil je obravnavo za c. kr. deželno vladu dr. Bicek. Po ogledu se je sestavljal zapisnik. Zastopnik trgovinskega ministrstva je izjavil, da gre prednost projektu deželnega odbora pred projektom mestne občine, ker se deželni projekt ozira tudi na možnost plovbe po Ljubljani. Tudi zastopniki železniskega ministrstva se izjavijo za deželni projekt. Zastopnik glavnega odbora za osuševanje ljubljanskega barja izjavi, da so interresirani barjani na tem, da je obratovanje te naprave v roki takega faktorja, ki se bo oziral na njihove potrebe, kar je v prvi vrsti deželni odbor; hkrati stavi zahtevo za odškodnino pri uporabi jez. Zastopniki mesta dokazujejo svojo prednost zlasti s tem, da mesto že ima parno centralo in da je tej nemogoče, ceno elektriki znižati. Mesto zastopa odvetnik dr. Majaron, tehnični zastopniki mesta pa so inženirji iz Gradca, na čelu jim profesor Schenk. Deželni odbor, zastopan po dr. Lampe-tu s stavb. svetnikom Geilhoferjem, inž. Sernece in tajnikom Škarjo, poda obširno, z natančnimi podatki, računi in diagrami podprto izjavo, s katero dokazuje, da je izraba vodne sile po deželnem projektu mnogo racionalnejša nego po mestnem projektu. Mestno parno elektrarno z vsem omrežjem bi bilo treba z velikimi investicijskimi stroški predelati, ako bi zgradilo mesto na Ljubljani drugo. Samo če se mestna centrala priklapi drugim velikim hidroelektričnim centralam, ki jih bo zgradila, oziroma že gradi dežela, je upati na res racionalno izrabo vodne sile. Obravnava se je prekinila ob 6. uri zve-

Poslej ni bilo več obstanka zanjo v domači hiši

»Kdaj pa pridejo čarovnice, principi in palčki?« je vprašal Oton.

»Zdaj pridejo, le poslušaj! Prišla je k Marički čarovnica, grda ciganka s svetlimi očmi in suho brado, jo pregovorila, da ji je pokazala roko in ji obljubila, da ji pove srečo, ki jo čaka. Dolgo, dolgo je gledala njeno roko in ji potem začela prerokovati, da je za deveto deželo še deseta, da je tam veliko mesto, da jo tam čaka princ, ki jej da srečo. Marička, ki se ji je godilo kakor siroti Jerici, o kateri sem ti že pripovedovala, je verjela in se odločila, da zapusti deveto deželo, hudobnega brata in svakinjo in odide v deseto deželo, kjer jo čaka sreča, kakor ji je zatrjevala čarovnica.

Toda pot je bila daljna, dež je lil, ko se je podala nanjo, od severa je pihal mrzel veter. Marička je hodila in hodila, polna žalobnih misli, brez spremljevalca, brez človeka, ki bi ji rekel: »Z Bogom!« ob ločitvi. In zato so bile njene oči vse solzne, njena glava trudna, roke mrzle in oledenete, ki so nosile revno culico, kjer je bila vsa njena bogatija in dota. Dolgo, dolgo je hodila in dospela do hiše sredi polja, odkoder se ni več videlo v domačo vas. Tedaj je pridivjal od juga velik zmaj, sopihajoč in vijoč se kakor železna kača

»Moj Bog — uboga Marička!« se je stisnil Oton k Mici.

»Ne, to ni bil hudobni zmaj. Zakaj vzel je Maričko pod svoja krila in kakor blisk odhitel z njo v daljavo. Ne poznani kraji so ležali mirno, grmelo in šumelo je, prek vod in polj, skozi šumeče gozdove in skozi skalnate gore je hrumel zmaj, in ko se je storila noč, se je ustavil in Marička je bila v deseti deželi. (Konec.)

Od iblanskiga teatra in sluvenske kulture.

No, hvala Bugu; jutri u pa spet enkat svet Jožef, moj patron. Douh ga že ni blui; men se zdi že kar cela večnost. Janezu je dost; usake šternajst dni pride kašn na vrsta, svet Jožef pa kumi usak let enkat. Seer pa, pu pravie rečen, men ni prou ve-

lik za tu, al je kerkat moj gud, al pa ne. Tist šunknčki, jungerprateca, purmančki in kašna putička, ke sa m prejšne čase prhajal ud ush plati lepe naše dumvine za gud; tist sa že zdauni menil. Lde sa ratal uherna, de s kumi sami seb kej tacea prvošja, ne pa de b sojmo bliženmu za gud šenkval. Kašna flaška vina se je tud učas izmutala iz pupirja, iz kašnga stargá časupisa; tku de m biu po navad prout zaduolvi iz sojmo gudam. Zdej ni nč; en pehar tisteh pisem-čku in kart m namčejeja pismanosci za moj gud pred urata, tu je use; tku de druga ni, kokr de ceu dan putratem iz tistimo ud-perajnam in brajnam vušil, namest de b se šou vezvat u kašna štarija h Bužim grob. Sevede, če b biu jest tku ket sa naš deplomat, ke maja tulk ldi za soje potrebe na razpulagajne, de jm ni samem treba druga ket jest, pit in pa spat; umirat pa pesteja raj druge ldi.

Jest pa nism deplomat; jest morm use sam vn spelat in nardit, al je pa zguba. Men nubedn na pumağa brat, pisat in pulšuat; jest morm use sam lastnaročn. No, pa tiste vušila b že člouk prebrau, če dons ne pa jut al pa pujatršnem. Al tist ustn vušila, tist m presedaja, ke sprut puzabes kua t je ta al pa un vošu. En zapisan vušil saj lohka spraus za spumin, en takla ustn vušil pa ni prou za nč, še za na krh namazat ni dobr. Časa t pa tulk uzame, de je groza in de ga na morš nekol več not prnest. Tu se je glih prehla pukazal, ke m je pršou vošt Cerarju Tončk, al Danilo, kokr se je prekrstu pol, ke je prestopu u kumedjontarska vera, Ta narpreh se je upravičvou, de m na utečne na svetla Jo-

žela dan pridit vošt, ke u mou druge uprauke, in pa zatu, de na u tud pr vušil ta zadn, kukr je punavad. Ta upravičvajne m je uzeu pu ta malem pu ure časa, in ke sm enkat sprevidu, de je soj upravičejne zadost utemelu, punudu sm mu stou, pa en štamperl slivuke sm mu naliu.

»No, Tonče, zdej pa se tlela mal used in pukrepčej se mal, pa kej nouga m us puvedu; sej se že douh časa nisva né vidla; jest pa tku nekamer na pridem, de b kej zvedu, kua se pu svet gudi. Kuku pa kej iz gledišam; al gre dobr? Zdej ute mel hmal ukance spet za en čas, a ne?« sprausou sm Tončka, de sm mou kej za guvort. Ke tku ket en mulc se tud na morm držat, če m že pride kdu za gud vošt.

»Oh, ukance pa, ukance, in te ukance uja murde za zmeram!« zdihnu je Tonček nekam putrt.

»Kuku je tu, de za zmeram? A misleš stopt že u penzjon? Sej s vnder še fejst in čvrst tku, de marskašga mladga pusekaš na odre. U tojeh letih greja h večm menistri u penzjon- al pa uradniki ud finančnga ravnateljstva; pa se le sam tekat, kedr mestna hranilca kašnga derehtarja iše.«

»Oh, Pepe; sej na mislem ji sam jest u penzjon; mislem, de uma šli usi u penzjon, kar nas je pr teatre iz intendantca ured.«

»Tu je pa čudn! U intendanc sa ja tud same mlade, zdrave muči. Pa čja it res tud te u penzjon? Sej sa kumi začel pusvečvat soje muči sluvensk Tali. Men tu na gre u glava. Tonče, puvej na, kuku je iz ta rečjo. Kar naraunast puvej, ke jest se za tejater heđu zanimam.«

čer z nekim incidentom. Takrat je namreč dr. Lampe končal. Dr. Majaron v imenu mesta zahteva, da se za zastopnikom mesta čes, izjavo deželne odbora preštudirati. Dr. Lampe protestira proti vsakemu zavlačevanju. Od leta 1909. je že projekt deželne odbora očitno znan. Imeli so torej vsi dovolj časa, da si naredijo svojo sodbo o večji narodnogospodarski važnosti tega ali onega projekta. Elektrarna se mora zgraditi že zdaj, dokler trajajo regularna dela v Ljubljani, zato je stvar nujna in se mora takoj odločiti. Profesor Schenkli kot tehnični zastopnik mesta pa izjavi, da mu je nemogoče podati izjavo, ako ne dobi par dni časa, da prouči izjavo deželne odbora. Dr. Lampe pravi, da je dolžnost vsake stranke k tako važni obravnavi priti pripravljeni. Tu se ne gre za detajle, ampak za principiarno odločitev, o kateri bi se vsak tehnik iz predložene podatkov lahko takoj izjavil. Vendar z ozirom na profesorja Schenklija in da se da mestu taka prilika, da se prekinemo obravnavo do četrtka ob 9. uri. Tedaj ima profesor Schenkli predložiti svojo izjavo. — Obravnava otežuje to, ker tehnični zastopniki mesta ne znajo slovensko in mora voditelj komisije fungirati kot tolmač.

Pred glavnim napadom na Skader.

Iz Podgorice se poroča: Po razvrstitvi naših severnih čet, ki so koncentrirane v podnožju Bardanjola v dolini Kira in krog Muselima, se da sklepati, da se bo glavni naskok izvršil na Brdico in na postojanke blizu mesta, na takozvani »Mali Bardanjol«. Taraboš se prav gotovo ne bo naskakoval, ker se bo itak moral udati, kakor hitro pade Brdica.

V Podgorici je zavladalo neko mrzlično gibanje. Ranjenci, ki se jim že obrača na bolje, se nameščajo po zasebnih hišah, bolnišnični prostori se pa prirejajo za nove ranjence. Veliko število voz — tovornih, tovornih vojnih avtomobilov, fijakerjev in drugih — stoji pripravljenih za prevažanje ranjencev od Plavnice v Podgorico. Mnogo zdravnikov je v spremstvu usmiljenih sester in sanitetnih oddelkov odšlo na postojanke; poljske ambulance so nameščene na Grudi, Boksu, Drivostu, Muselimu in krog Kira.

Vse je pripravljeno, vse samo čaka na trenotek, ko telefonska žica z Grujomira raznese kraljevo povelje: »Naskok!« O uspehu nihče niti za hip ne dvomi.

Pred nekaj dnevi so zopet iz Skadra pribežali turški vojaki in pripovedovali o groznem položaju v mestu.

Neki črnogorski častnik mi je rekel, da bodo zavezniki najprej pozvali poveljnika mesta, da se uda; ako tega ne bo hotel, se bo začelo bombardiranje, ki bo trajalo največ štiri dni, nakar se izvrši naskok.

Krog Skadra stoji 60.000 mož srbske in črnogorske vojske; srbske čete stoje v eni liniji, Črnogorci pa jezero deli na dvoje. V južnem oddelku jih je kakih 6000 in operirajo proti Tarabošu; severni oddelke šteje morda krog 25.000 mož in tvori obroč s severa, severovzhoda, od jezera v polkrogu do srbske meje.

Turška posadka na Brdici je v jako kritičnem položaju. Obkoljena je od treh strani, in kadar se izda povelje za naskok, bo popolnoma obkoljena, ker ji turška artiljerija s citadele ne bo mogla nuditi zadostne brambe.

»Kua t um pravu, sej je blu že use u našeh časnekh pupisan. A nč na bereš? Ti mende še tu na veš, de sm jest praznuvou un dan soja petntridesetletnca udkar sm pr sluvenskmu gledališ.«

»Kaj m na puveš! No, tu je pa že nesl ene par stutaku, ke ne! Sej s mou benefica, kokr ja maja punavad pr takeh redkeh prložnasteh, ke ne?«

»Figa sm mou! Ena korba lorbarja sa m nanusil na oder, de nism vedu, kam iz nim. Če b biu že tku plačan, de b s lohka prvošu usak dan župca, b ta lorbar že pučas pukuhu, tku pa ga res na morem purabet za nč.«

»Tu pa ni lepu. Iz lorbarjam sa ukrancal še clu Krpanuva kubilja, ke je sam ene desetkat nastupila na sluvenskmu odre. Ti pa prauš, de že petntrideset let igraš, pa de sa t dal tud sam lorbar. Tu je pa res prenaumn.«

»No, le tih bod, Pepe; sej ji je za ta amazanast že Buh pušten štrafu. Men nisa prvušil, de b zaslužu ene par krajcarju iz benefica, sa pa zatu hmal pu tem enkat čist pugurel. Še igrat se ni splačal, tku je blu fajm ubiskan.«

»Tu pa ni mučo! Kej tacga se še nekol ni zgudl, kar sluvensk gledišče igraja, de b na igral, če sa bli namenjen igrat.«

»Pepe, ti se moteš; enkat se je že tu zgudl. Tku, cneh dvanaest let u tega.«

»De b jest vedu, že ne! Gledišče je biu še zmeri saj za ena sila ubiskan, pusebn prejšne leta, ke še nisa ldi tku notr gunil, kokr ih zdej in ke še ni bla naša kultura na tku vesok stupin, kokr je dondons.«

Širijo se glasovi, da bodo zavezniki bombardirali tudi mesto samo, ako se bodo Turki tudi tu upirali. Ako se to zgodi, bo Skadra konec. Zato je v mestu zavladal grozen strah.

Vse kaže, da se Skader ne more več dolgo držati.

Štajerske novice.

Š Na občnem zboru Slov. kmečke zveze, ki se vrši na belo nedeljo, dne 30. marca, v Mariboru, bo govoril starosta slovenskih politikov, odlični agrarni strokovnjak, državni in deželni poslanec Fran Povše iz Ljubljane. Glas, da pride ta vneti prijatelj slovenskega kmeta, ki je osivel v boju za kmečke pravice, govoril na na občni zbor Kmečke zveze, je izzval v naših vrstah na Štajerskem veselje. Lokal: Flössergasse 4.

Š Fašing in celjski okrajni zastop. Potruje se vest, da je dr. Fašing, ljubček nemškega Volksrata, imenovan za voditelja celjskega okrajnega zastopa. Ali se hoče vlada norčevati iz ogromne večine prebivalstva v okraju?

Š Bela žena. V Šmartnu pri Vurbergu je umrl vrl mladenič Fr. Dvoršak. — V Kumenu pri Dev. Mar. v Puščavi vnet narodni župan Peter Korman p. d. Cebe. — V Št. Lovrencu je prominula Eliza Pavšič. — V Mariboru sta umrla ključavničar južne železnice Bogomir Poseb in Engelbert Zoratti, oče pozlarskega mojstra. — V Laporju pri Slov. Bistrici je umrl po dolgi mučni bolezni g. France Ašič, oče gosp. notarskega kandidata Ivana Ašiča in stric g. Maksa Ašiča, kaplana na Ponikvi.

Š Štajerski učitelji in draginjska doklada. Štajerski deželni odbor je sklenil vzeti v pretres vprašanje draginjskih doklad deželnim uslužbencem in ljudskošolskim učiteljem, čim se vsled »male finančne reforme« poboljša finančni položaj štajerske dežele; ako deželni odbor vsled obstrukcije ne bo imel prilike, da bi uredil to vprašanje, ga izvrši deželni odbor na lastno pest.

Š Vodna naprava na Fali ob Dravi. Avstrijska stavbena družba, pravna naslednica trdke Buss & Komp., je prosila za vodopravno dovoljenje v svrhu stavbe mostu čez Dravo pri Fali. Komisionalni lokalni ogled se je vršil 17. t. m.

Š Janez Puch, prva štajerska akcijska družba za izdelovanje koles, je sklenila zvišati akcijsko glavnico od 2 milijona na 6 milijonov kron in se je sprememba naslova trdke z besedilom »Akcijska družba za Puhove izdelke« (Puchwerke-Aktiengesellschaft) soglasno sprejela.

Š Konj jo je ugriznil. Iz Gornjegrađa poročajo, da je vozil hlapec punčigamske zaloge, Franc Čaban, h gostilničarki Ani Stremar v Mozirju pivo in led. Pri razkladanju na dvorišču muje pomagala gostilničarka. Šla je preblizu konja, ki jo je na desni strani prsi tako hudo ugriznil, da je težko in smrtnonevarno ranjena. Krivda zadene hlapca Franca Čobana, ker iz ne previdnosti ni dal konju nagobčnika.

Š Iz sodne službe. Okrajni sodnik in predstojnik sodišča v Šostanju g. dr. Gustav Rostock je imenovan za okrajnega sodnika v Mariboru.

»Tist je že res, de je biu gledišče preh zmeri kultrtulk bulš ubiskan kokr je dondons, ampak zavle ene peuke nisa mogl.«

»A ja, že vem; ke je bla mejkn preveč dobr naluzena, pardon: razpulužena, sm tou rečt. No, tu je kej družga! Tekat ni bla naša kultura uržah. Tekat sma bli še glih prou kulturn, zdej sma pa že mal preveč; zatu pa nam vi iz vašem igrainam več impunirat na morte in nam družga na kaže, kokr še en kinematograf gor prpraut; če tud ta na u ldi uleku, uja pa kratkinmal gledišče dol prpraul, pa rajše u štelnarjeh en ringlšpil pustaul.«

»Penapejd, Pepe! Ringlšpil, misleš, u za naša gospoda, a s rmen!«

»Kua um rmen? A na veš, kuku je blu tekat, ke sa mel u štelnarjeh veslica u kurist Prešernuga spuminka? A več na veš, kašn dirdej je biu ukul tistga ringlšpila in kuku se je naša gospoda z ajfram na nem vuzila? Še pulumil sa ga nazadne, tku sa se dreznal ukul nega in najn tišal. Viš, ringlšpil bi biu za naša gospoda, pa nč družga. In za ringlšpil še treh intendantu na u treba, kokr za gledišče; ga u lohka kar sam edn naprej pelu.«

»Ja, Pepe, kua uma pa mi začel, če u ringlšpil zadošču putrebam naše inteligence, kua uma pa mi pučel, ke sma se ceu zeulejne.«

»Eh, kaj tist! Kaj briga naša gospoda blagor enga posameznega človeka, če je pa blagor ceuga naruda udvisn ud — ringlšpila.«

Boltatu Pepe iz Kudeluga.

Duhovne vaje za organiste bodo letos pri Sv. Jožefu nad Celjem od 31. sušca do 4. aprila. Začno se v ponedeljek po beli nedelji popoldne ob 6. uri in trajajo do petka zjutraj. Vodil jih bo g. misijonar dr. Anton Zdešar. Stanovanje in hrana v romarski hiši stane 1 K 20 vin. na dan za osebo. Kdor hoče imeti boljše prenočišče, plača 1 K več na dan. Duhovnih vaj za organiste do sedaj še ni bilo. Upati je, da se zbere veliko vrlih organistov v lepi cerkvi Sv. Jožefa, ki stoji 20 minut od Celja na prijaznem, mirnem, s smrekovim gozdom obraščnem hribčku.

KITAJSKA REPUBLIKA PROTI MONGOLSKI.

Peterburška brzajavna agentura poroča iz Kvan - Čen - Tsua, da je pričela kitajska republika proti Mongolski odposiljati vojske in da je proti Mongolski odrinilo že 3500 mož 20. divizije. Kitajska republika je prekinila uradno občevanje z mongolsko vlado.

Primorske vesti.

p Prestolonaslednik Franc Ferdinand se je v nedeljo ponoči odpejal iz Miramara v Slavonijo, kjer se udeleži lova, a pride za praznike zopet v Miramar.

p Polom v Pulju. Dne 5. aprila 1913 se bo vršila pred okrožno sodnijo v Rovinju razprava proti bivšemu občinskemu eksekutorju Sellesu radi goljufije in poneverjenja. Selles je namreč zadnji obtoženec v znani puljski aferi. Pohiral je občinski davek, a je denar večinoma »pozabil« izročiti na pristojno mesto. Predpostavljeni znane vrste pa ga tudi niso veliko nadlegovali radi takih malenkosti, ker so znali, da on zna to, kar znajo oni. Vendar bo mož skoro gotovo obsojen, kajti do sedaj so bili kaznovani še vsi obtoženci v tej aferi, ki so prišli pred okrožno sodnijo. Le ona desetorica, ki je zaslužila veliko kazni, je bila oproščena. In to le zato, ker je prišla pred forum porote.

p Umrl je v Baškranovu pri Trstu posestnik Jurij Bonafčić, star 20 let.

p Ustrelil se je v Trstu 20 let stari agent Roman Budav.

p Železnica - uspenjača na Učko iz Lovrana. Lovranska občina je z zastopnikom posebnega konzorcija, inženirjem Terzem, sklenila pogodbo za zgradbo zobčaste železnice na Učko. Občina proda konzorciju na Učki v višini 1350 m 42 oral zemljišča za 20.000. Tu se zgrade vile, park in velik hotel. Konzorcij se je obvezal, da bo začel z deli za železnico tekom šest mesecev po podelitvi koncesije. Železnica bo 7 km dolga in bo tekla do višine 100 metrov pod najvišjim vrhom; vožnja bo trajala eno uro.

p Vsled strahu pred »Hamidijo«. Bulgarska armada je nakupila v Avstriji za svojo armado sena za tri parnike. To seno leži že nekaj časa vkrano na Beki, ker vsled strahu pred »Hamidijo« ne upajo s parniki naprej. Tako se bo pokvarilo mnogo sena. Škoda bo ogromna.

p Strel raznesel otroku glavo. V Markovščini v Zgornji Istri je ponesrečil v hiši z nabito lovsko puško šestletni otrok Andrej Šturm. Naboj mu je šel pri levem očesu v glavo, ki mu jo je razneslo. Bil je takoj mrtev.

SPLOŠNA STAVKA V BELGIJI.

Narodni svet socialno - demokratske stranke v Belgiji je sklenil, da predlaga shodu stranke, ki zboruje po Veliki noči, da se 14. aprila t. l. zopet proglasi splošna stavka, ker vlada noče ničesar storiti, da ustreže socialno-demokratskim zahtevam.

OBOROŽENJE ZEPELINOVH ZRAKOPLOVOV V NEMČIJI S STROJNIMI PUSKAMI.

»Lokalanzeiger« poroča, da bodo v bodoče vse nove Zeppelinove zrakoplove oborožili s strojnimi puškami.

Koroške novice.

k Bela pri Beljaku. V Spodnji Beli pri Beljaku je zborovala Südmarka 8. t. m. Na shodu je govoril državni c. kr. uradnik J. Groman iz Beljaka — in ščuval zoper poštene Slovence. — Da, nemški uradnik sme vse, — slovenski ničesar! —

k Bistrica ob Glini. Tu je zboroval nemški šulferin. Zopet je govoril pristni Dunajčan — landfremd elovek Willscher — čujte, — o čem? »Wie sich in der letzten Zeit die Anfälle der Slovenen gegen Deutsche mehrten!« »Slovenski Narod« pa še vedno trdi, da nazadujemo!

k Svinec. V Svincu je 9. t. m. zborovalo nemško politično društvo. Govoril je držav. poslanec Pirker in urednik »Štinc«, Freisinger. — Pirker je zagovarjal nesrečno politiko nemškega nacionalverbanda — Freisinger pa je kmete »farbal« mit der »Bucheinsicht«.

k Beljak. Preveč beračev je v Beljaku. Zakaj? Zato ker sodnija drži z ubogimi

nemškimi berači. Beljačani so pa sedaj hudi na sodnijo, ker je slednja nekaj beračev oprostila. In ti objestni Nemci zdaj še trdijo, da so ti berači sami Slovenci iz okolice — windische Ortsinsassen von Wernberg und St. Stefan. — Dobro! Potem je beljaška okolica čisto slovenska — če beljaški Nemci sami to priznajo — a svojih nemških nadležnih beračev se ne bodo nikdar iznebili.

k Beraštvo in beračenje v Celovcu je nekaj neznosnega. Vsaki dan ob vsaki uri nadlegujejo berači stranke po stanovanjih. — In ti berači govore samo nemški — nihče ne zna nič slovenski! — So to tudi »windische Ortsinsassen« iz Celovca ali okolice, očka Metnic? — Da, sram je Nemcev svojih nemških beračev, ker ni prave kulture — smisla za delo, — ampak za šnops in čik — za to imajo smisel nemški koroški »regeln!«

k Popotovalno zborovanje v Beljaku prirede nemški nacionalci 18. t. m. v Parkhotelu — ki naj bi bil mednarodno vsled državne podpore. — Prišlo bo več državnih nemškonacionalnih poslancev! Zakaj pa ravno v Beljak, saj Beljak je v slovenskem ozemlju, vsa okolica je naseljena po lastni izjavi Nemcev mit windischen Ortsinsassen! Zato, ker Dobernig sili — proti Trstu! — Dobernig — dobrega nič!

k Imenovani so: pri državni železnici: Kreuter Ben., postajevodja v Svincu za Wiesenau; Jakob Skrube iz Beljaka za vodjo postaje v Pingau; Valter Laznik, oficial v Št. Vidu ob Glini, pride v Badgastein; nadrevident Edv. Biber v Beljaku za skladiščnega predstojnika v Gorico; Karl Humel, oficial v Knittelfeldu, pride v Št. Vid ob Glini kot namestnik postajenačelnika. Kot drž. žel. manipulantinja se sprejme Adela Hafner za Beljak. — Prestavljeni so: Robert Leman iz Pusarnice v Breže, Andrej Kandolf, postajni mojster v Zgornji Beli, Vetrin in T. Sacinger iz Vetrinja v Vajdhofen n. Ibsu. — V pokoj stopi oficijant Vratislav Ružička v Beljaku.

k I. Društvo državnih avstrijskih slug — podružnica za Koroško — je imelo 9. t. m. svoj občni zbor v Celovcu pri »Zlatem studencu«, p. d. Otiču. Društvo je seveda čisto nemško, čeprav so sluge skoro vsi samo slovenskega pokolenja. Zastopane so bile tudi nemške podružnice iz slovenskih trgov kakor Trbiž, Borovlje, Velikovec, Železna kapla itd. Seveda so vsi ti državni služabniki in sluge, četudi slovenskega rodu, — vendar večina nemškutarjev ali pa nezavednih Slovencev.

k Društvo policajev za Koroško se je po svojem predstvedstvu predstavilo novemu dež. predsedniku ter ga prosilo, da blagovolji sprejeti protektorat nad »policajci«. Deželni predsednik je radevolje to sprejel in obljubil svojo pomoč. Tudi se bo po inicijativi dež. predsednika vpeljala enotna oprava za vse policaje in komunalne policijske nastavlence na Koroškem. — Tudi napredek v komunalni »politiki«!

k Nekaj statistike iz Celovca. Štiri mestne župnije v Celovcu imajo za l. 1912, sledečo zanimivo statistiko: Rojenih 495 zakonjskih, 542 nezakonjskih (!!) in krščenih je bilo 993 otrok. Zakonov (porok) je bilo: 292 katoliških, 5 civilnih in 7 drugoverskih. Umrlo je 639 odraslih, 244 otrok, od teh 84 brez zakramentov; apostazij je bilo 52 polnoletnih in 11 mladoletnih; samomorov je bilo 16. Izpreobrnilo se jih je h katoliški veri pet odraslih. Protestantov je v Celovcu 1520, judov 151, drugih konfesij 65 in katolikov 25.784 (brez vojakov).

— V deželni porodnišnici je bilo porodov 435, od teh 107 zakonjskih in 365 nezakonjskih; nezakonjskih mater je bilo 97 iz mesta in 268 iz dežele. — Lepe razmere in perspektive za bodočnost in deželi, kjer vlada nemški »freisinn« in »fortschritt« — in »svobodna morala«!

k Obisk v gozdarski koroški šoli je napravil novi deželni predsednik. Prisojstval je pouku in se za vso upravo zanimal. Pri tej priliki ne moremo prikriti dejstva, da je koroška gozdarska šola tudi nemškonacionalna trdnjava, kjer se vzrejšajo samo naši narodni nasprotniki — nemški valpti. Največ lepih gozdov imajo Slovenci na Koroškem, a v šoli ni nič slovenskih učencev — in ne enega slovenskega učitelja. Tukaj nam bi lahko mnogo pomagal novi deželni predsednik, če bi hotel, vsaj po par mest na tej šoli imajo vendar pravico po vsej pravici tudi Slovenci. — Pa vse — samo za Nemce!

Društva.

d »Vrinarska šola« ima svoj redni občni zbor dne 6. malega travna v Kamniku v kavarni Vanossi ob 3. uri popoldne.

d Šišensko prosvetno društvo. Ženski odsek je priredil minulo nedeljo na šentvidskem odru pri Cebavu nabožno igr »Dve materi«. Vkljub temu, da je bila igra pri nas že igrana, je bila dvorana precej zasedena. Radovedni smo pričakovali, kako bodo naše članice rešile svoje vloge. Igrale so vseskozi dobro in videti je

bilo, da je bila igra dobro nastudirana. Nad vse lepi kostumi so igro še bolj povzdignili. Tudi maske so bile pogode. Kar se tiče igralk, je imela režeja precej sreče. — Ženskemu odseku, oziroma šišenski Prosvelti pa moramo za enkrat čestitati, da ima v svoji sredi tako vnete in delavne gospodične članice.

Gospodarstvo.

g Obrtne zadrug in njih zveze v kraljevinah in deželah, zastopanih v državnem zboru. Sestavljeno in izdano od trgovsko-statističnega urada c. kr. trgovskega ministrstva. Ravno kar izdani IV. zvezek te publikacije obsega kataster obrtnih zadrug in njih zvez na Kranjskem, Primorskem in v Dalmaciji; sestavljen je po najnovejšem stanju, upoštevajoč pri tem vse izpremembe zadrugne organizacije in združnih pravil, ki so nastale do 22. oktobra 1912. Zvezek obsega 204 strani, opisuje pa 147 zadrug in 3 zveze, katere spadajo na: Kranjski kataster: 78 zadrug in 2 zveze (1 teritorialna, 1 strokovna); primorski kataster: 60 zadrug in 1 zveza (teritorialna); dalmatinski kataster: 9 zadrug. Primerjaje sedanjo statistiko z ono, izdano leta 1895, v kojem času je bilo na Kranjskem samo 36 in na Primorskem 7 zadrug, v Dalmaciji pa še nobene, pomenijo gornje številke ne le kvantitativno priraščaj, marveč tudi kvalitativno napredovanje na polju zadrugne organizacije in v teh deželah. Kataster obsega v sistematičnem sporedu vsa važnejša določila združnih pravil, podatke o vajenskih in pomagalskih preizkušnjah, preizkuševalnih komisijah, kakor tudi o združnih zavodih, o obstanku bolniških blagaj, podpornih skladih, ustanovah in uredbah za pospeševanje gospodarskih in izobraževalnih koristi. Dalje je razvidno, je-li zadruga član kake zveze in katere; statistični podatki pa obsegajo število združnih članov in pripadnikov. Dodatek katastru je abecedno kazalo zadrug in kartografičen pregled zadrugne organizacije na Kranjskem, Primorskem in v Dalmaciji. Omenjeno publikacijo se dobi pri c. kr. dvorni in državni tiskarni na Dunaju, I., Seilerstätte 24, po ceni 3 K.

MILIJONSKA TATVINA V AMERIKI. Vlom v newyorško zastavljalnico. — 350 milijonov kron ukradenih.

V New-Yorku so 16. t. m. vlomili hudodelci v klet neke zastavljalnice, kjer se nahajajo skladišča zastavljenih predmetov in blagajne, v katerih so akcije spravljene. Drznil vlomilcem se je njih načrt posrečil in odnesli so tako premoženje, kakršno mogoče še nikdar ni bilo ukradeni. Poleg biserov, ki so vredni četrt milijona dolarjev, so odnesli tudi akcije, vredne 70 milijonov dolarjev.

Ljubljanske novice.

ZA BULGARSKI RDEČI KRIŽ!

»Katoliška Bukvarna« prodaja lepe slike in razglednice bulgarskega »Rdečega križa« v korist bulgarskih ranjenec.

Slike se prodajajo brez dobička po ceni, ki jo je bulgarski »Rdeči križ« sam nastavil, tako da pride vse v korist ranjenim in sirotam.

Slovenci smo dolžni svoje junaške brate podpirati v čast lastnega imena. Razglednice kolorirane o prizorih na bojišču, lepo izvedene, stanejo po 20 vin., fotografske pa po 50 vin.

Slike pa so v velikem formatu in sicer:

Vsi bulgarski generali 1 K,
Prestolonaslednik — 1 K,
Bulgarska kraljica kot usmiljenka (kolorirano) 1 K,
Bulgarska kraljica (doprsna kolorirana podoba) 2 K.

Pozivljamo občinstvo po mestu in deželi, naj kupuje te slike, ki so zelo lepo izdelane in s čimer store vsi slovenski kupovalci tudi človekoljubno delo v korist našim bratom na Balkanu!

lj Naše izvežbane pevke in pevce lepo prosimo, da se potrudijo jutri ob pol 11. uri dopoldne k pevski skušnji v veliko dvorano »Ljudskega doma«. Naj blagohotno nagovore za sodelovanje tudi one, ki zadnjic še niso prišli. Slomšek-Einspielerjeva slavnost in katoliški shod kliče vse, ki so naši, da se v korist dobri stvari nekoliko žrtvujejo.

lj Vsesokolski zlet, ki bi moral biti meseca avgusta v Ljubljani, je vlada prepovedala. Nam se ta prepoved zdi nerazumljiva. V času albanjskih kongresov bi smela imeti isto svobodo pač vsaka druga organizacija. Vzrok prepovedi je iskati najbrže v strahu vlade, da bi utegnila v teh kritičnih časih slo-

vanska misel dobiti preveč duška, nam se pa zdi, da imajo slovanski narodi po teh težkih borbah pač druge skrbi, kot pa bi napravljali take usluge avstrijskim Nemcem. Naše stališče napram vsesokolskemu zletu v Ljubljani smo že označili. Stojimo na stališču, da se z ozirom na polit. svobodo ne bi smela ovirati nobena velika priredba katerekoli stranke ali narodnosti, če se giblje v postavnih mejah. Ravno tako pa smo prepričani, da omejevanje te svobode rodi samo upornost in ž njo zvezane javnemu redu bolj ali manj nevarne koterije. Tudi pospeševanje tujškega prometa se ob taki prepovedi kaže v kaj čudni luči. — Kakor čujemo, vršil se bo sedaj v Ljubljani sokolski zlet, ki bo omejen samo na avstrijsko Sokolstvo.

lj Skušnja za stavbenika je z dobrim uspehom napravil gospod Josip Mudrovčič.

lj Petdesetletnico svojega obrtnega delovanja praznuje jutri tukajšnji kleparski mojster in hišni posestnik gosp. Alojzij Lenček.

lj Deželni muzej »Rudolfinam« ostane velikonočno nedeljo, t. j. 23. t. m. zaprt za javni poset, zato pa bude v ponedeljek, t. j. dne 24. t. m. od 10. do 12. ure dopoldne odprt.

lj Iz gledališke pisarne. Danes, v torek, opereta »Jesenski manevar« za nepar z odličnim gostom gospo Irmo Polakovo iz Zagreba v vlogi prostovoljca Tarosija. Gospa Polakova je bila mnogo let najpriljubljenejša moč slovenskega gledališča. — V sredo popoldne ob 3. se ponovi vesela burka »Pred poroko«, ki je vzbujala pri premijeri veliko dobre volje, da občinstvo kar ni moglo iz smeha. Cene za to predstavo so zelo znižane. V sredo ob 7. zvečer se ponovi za par opereta »Jesenski manevar« z domačo subreto gdčno. Fantovo. Opera pripravlja »Tosco« in »Mignon«. V Cankarjevem »Kralju na Betjanovi« gostuje naš rojak g. Boršt-nik, ki praznuje 19. t. m. tridesetletnico svojega igralskega delovanja.

lj Jubilej čestitega moža. Jutri praznuje vrl poštenjak, mož dela, redak jubilej. Leta 1839. rojeni komisijonar Anton Novljan praznuje 40 let, odkar ves čas vestno opravlja v našem mestu težko službo postreščke. Kljub naporom dolgih let je mož še čvrst in zdrav in hoče še dalje služiti svojim dragim Ljubljancem. Pač redkokdaj se po takem trudapolnem delu, kakršnega mora dan na dan pretrpeti postrešček, more praznovati taka štiridesetletnica, zato pa g. Antonu Novljanu k njegovemu jubileju tem iskreneje čestitamo. Bog ga živi še dolgo vrsto let!

lj Turki se vračajo. Sinoči se je mimo Ljubljane s posebnim vlakom iz Soluna preko Trsta peljalo 450 Turkov, kateri so zapustili ob času okupacije Bosno in odšli na Turško, sedaj se bodo pa zopet nastanili na rodni zemlji.

lj Umrla je zasebnica gdčna Monika Amalija Regorscheck.

lj Dober plen. Dne 12. t. m. je bil v Radovljici semenj, katerega je izmed drugih posetil tudi nek umovč, kateri je napravil izbornen plen. Namesto da bi bil nakupil živine, je pred blagajno na postaji posestniku Ivanu Prosenec iz Strahinja pri Kranju prerezal pri telovniku žep ter iz njega ukradel denarnico, v kateri je bilo osem bankovcev po 50 K, eden za 100 K in eden za 20 K. Med postajama Radovljica in Lesce je pa v vlaku prerezal žep 85 let-nemu užitarju Tomažu Zupanc iz Sela pri Zabreznici ter mu ukradel denarnico, v kateri je imel dva bankovca po 100 K, dva po 20 K. Orožništvo je moglo konstatirati le toliko, da je osumljenec okoli 35 let star, je imel lepe brke, čedno sivo obleko in črn, trd, nizek klobuk. Odkod ga je veter prinesel, je popolnoma neznan.

lj Ubegla »narodna dama« Ozmečeva, ki je sedaj v Ameriki, je v svoji odsotnosti še marsikateri svoji bivši odjemalki napravila velike sitnosti. Veliko dam, ki so svoj čas Ozmečevi svoje račune pošteno plačale, je bilo terjanih od pisarne advokata dr. Ravniharja. In če slučajno po preteku večjih let niso več v posesti saldiranega računa, da bi se z njim izkazalo, da so v resnici plačale, jih pestijo v pisarni: »Vam ne bo nič pomagalo; v knjigi je tako vpisano!« Ene pa krivem terjanih gospa je k sreči saldirane račune še imela (v knjigi je bila vpisana kot dolžnica!), tej nihče ne more, toda kako pridejo pošteti ljudje od tega, da se jih na podlagi napačnih knjig »narodne dame« terja, da se jim žuga s tožbo in se jih vznemirja? Druga dama se je bila ta čas omožila in je račune vrgla proč. S čim naj se zdaj izkaže? Tretjim, ki jih je mnogo, pa sploh Ozmečeva ni predložila nobenega računa in plačale so ji kar na dobro vero »kot znanke in prijateljice«. Priča, da so pošteno plačevale, je gdčna. Vičičeva, bivša družnica trdke Ozmečeve. Radi pomotnih knjig pravočasno v Ameriko pobegle »narodne dame« se torej maltretirajo nedolžne in poštene odjemalke. Te naj

zdaj trpijo in naj dvakrat plačujejo radi očitno pomotnih trgovskih knjig?

lj Umrla je v Ljubljani: Simon Malenšek, bivši delavec, 60 let. — Alojzij Berčič, tovarniškega delavca sin, 9 mesecev. — Ivana Leben, šivilja, 77 let. — Ana Presker, soproga železniškega oficijala, 40 let.

lj Dela v nasadih. Spomladna dela v javnih parkih, drevoredih in nasadih se že več tednov vrše ob zelo ugodnem vremenu. Razno grmičje in drugo drevje se osnaži in obrezuje. Tudi pota se pridno popravljajo in nasipujejo. — Vsled teh del je Trubarjev park že nekaj dni za občinstvo zaprt.

Razne stvari.

Svobodna misel pred francosko sodnijo. Za časa pravde proti znanim roparjem z avtomobilom se je pojavil v sodni dvorani bivši socialistični državni poslanec Mr. Zevas kot zagovornik in branitelj bandita Caronya. V svojem zagovoru je poslušajočemu občinstvu osvežil spomin in mu predložil še enkrat vse ono, kar se je že storilo na Francoskem, da bi ubili in uničili verski čut. Zaklical je: Ali nismo mi vsi nekoliko krivi zločinov, ki so jih zagrešili ti-le ljudje? Mar nismo teh ljudi zasramovali, ko so klečali in se jim rogali, rekoč: Pa li ni morda nebo, ki ga kličete na pomoč, prazna reč? — Zevas je spominjal na to, kako so že nekaj let na Francoskem z vso silo delali in se trudili, da bi uničili v ljudstvu smisel za ideale in dosegli, da izgine zadnji sled verskega čustvovanja. »Hoteli so ubiti in zamoriti vero, nadejajoč se, da jo morejo nadomestiti z vedo samo. Ali te nove zgradbe niso dogradili. Ali je potem čudno, če je sicer tak pobožnjak, mistik in idealist (!?), kakor je ta-le Carony, zapadel teorijam anarhistov, ki v nekem gotovem smislu prija njegovim potrebam nadnaravnih idej? Ti-le, ki smo jim mi (socialisti) pregnali vero in strah božji, so hoteli živeti po svoje.« Mr. de Moro-Gieffery, branitelj Dieudonnéjev, pa je opozoril na to, da je on (Dieudonné) nekoč gledal samega najvišjega državnega pravdnika in predstavitelja oblasti, kako so pozdravljali črni prapor anarhije (cika na odkritje spomenika Republike). Slednjič pa piše Mr. Debierre, senator in eden »duhovnikov« framasonske lože, v listu »L'Action«: Kam pridemo brez religije? Duhovniki niso nikoli propovedovali anarhije, tatvine in rop, a velikokrat se jim je posrečilo spraviti s Kristovo besedo na dobro pot poštenosti in častitosti tatove in roparje.

Koliko bi stala evropska vojna? Pariški vseučiliški profesor dr. Charles Richet je napravil proračun stroškov za evropsko vojno, ki seveda ni popolnoma točen, vendar pa kaže približne številke take vojne. Ako bi izbruhnila vojna med trozvezo in trojnim sporazumom, bi bile evropske države prisiljene, da mobilizirajo 20 milijonov vojakov, od katerih bi 10 milijonov poslale na bojno polje. Po uradnih podatkih bi mobilizirale na suhem in na morju: Nemčija 3.600.000, Anglija 1.500.000, Francija 3.400.000, Italija 2.800.000, Avstrija 2.600.000, Rumunija 300.000 in Rusija 7.000.000 vojakov, skupaj tedaj 21 milijonov mož. Stroški pa bi znašali vsak dan v milijonih: Prehrana čet (ob sedanjih cenah) 60, oskrba konj 5, prlača vojakom 21, plača delavcem v arzenalih in lukah 5, mobilizacija 10, prevoz hrane, opreme in orožja 19, municija: pešci (10 kantonov patron na dan) 19, topništvo (10 strelcev za vsak top na dan) 6, pomorsko topništvo (2 strele iz vsakega topa na dan) 1-8, oprema vojske, rajdeljena na 10 dni, vsak dan 20, saniteta (500.000 ranjenih in bolnih po 5 K dnevno) 2-5, kretanje brodovja 2-4, izguba na davku (25%) 48, podpora potrebnim (desetina prebivalstva, za osebo 80 vin. dnevno) 32, rekvizicije, poškodovanje hiš, mostov, cest itd. 9; skupaj teda 261-3 milijonov na dan! V resnici pa bi bili stroški še veliko večji, ker bi se nedvomno vse silno podražilo in se mora računati izrabo vojnega materiala.

Mladina in kinematografi. 1. marca letos je v Hamburgu stopila v veljavo policijska naredba, ki jako omejuje obisk mladine v kinogledališčih. Otroci izpod 6 let sploh ne smejo več v kinematograf. Otrokom od 6. do dovršenega 16. leta je pa vstop dovoljen le k predstavam, ki jih policijska oblast posebej kot take dovoli; te predstave za otroke se morajo najkasneje ob 8. uri zvečer končati. Po tej uri osebe pod 16. letom sploh ne smejo več v kinematograf, ako se pa že preje notri nahajajo, se morajo odstraniti. Kaj pa je pri nas z ministrsko naredbo glede kinematografov?

Pri soc. demokratih ni terorizma. V hamburški ladjedelnici Blohm in Voss je dobil delo neki krščansko-socialno organizirani modelni mizar. Soc. demokratični sodelavci so takoj začeli

pritisniti nanj, da pristopi njihovi organizaciji. Ker je mož ostal trden, so ga rdeči tovariši začeli neusmiljeno preganjati in trpinčiti in končno so morali poklicati domače gasilce, da so ga pri odhodu iz delavnice varovali pred napadi z gumijevimi palicami obojnih sodrugov. Trije najbolj goreči rdečkarji so bili nato obsojeni.

Koliko se je leta 1911 v Avstriji plačalo osebno dohodninskega davka. Osebno dohodninski davek je moralo plačati leta 1911 v Avstriji 4.235.701 oseba, 14-9 odstotkov vsega prebivalstva. Dohodki vseh teh oseb so bili proračunani s 5382 milijoni kron, okroglo 400 milijonov več kakor leta 1910. Plačal se je osebno dohodninski davek v znesku 93.200.000 kron in se je za 7.700.000 K povečal. Na Kranjskem se je plačalo 740.000, na Štajerskem 3.970.000, na Koroškem 820.000, v Trstu 2.180.000, v Istri 470.000, na Goriškem 360.000 in v Dalmaciji 450.000 K dohodninskega davka.

Vžitinski davek je prinesel državi leta 1911 423.900.000 K, 30.600.000 kro več kakor leta 1910. Zganje je dalo 106.600.000 K, spiritoze drože 760.000, nadzorna pristojbina za denaturiranje špirta 1.100.000, pivo 87.800.000, sladkor 159.900.000, petrolej 26.100.000, vino 13.500.000, meso 18.000.000, drugi predmeti 1.700.000, vžitinski zakupi 5 milijonov 900.000, dohodarstvene varščine 2.040.000 kron.

Tečaj za voditelje uradov, ki dajejo pojasnila o ženskih poklicih, se od 10. do 24. aprila vrši v Berlinu; priredi ga kartel ženskih poklicnih posvetovalnic.

Beračeva oporoka. Poročali smo o »dovtipnem beraču« Munelesu, ki je napravil oporoko in volil v njej večje in manjše zneske osebam, ki jim je v življenju prizadeval težave, a zapustil le nekaj vinarjev premoženja. Kakor se je kasneje pokazalo, je bilo možu resno z njegovo oporoko; oglasil se je namreč pri praškem notarju Uhliru neki trgovec, kateremu je bil Muneles izročil v shrambo hranilnično knjižico, glasečo se na 3000 kron. Oporoka se torej izvrši in je notar že povabil dediče, da pridejo po denar.

Trikat na smrti obsojen. V Frankobrodu je bil dne 15. t. m. vsled trikratnega umora obsojen na trikratno smrt neki Sternickel; razen tega je bil še obsojen na pet let težke ječe in na stalno izgubo meščanskih častnih pravic. Neki Kersten je pa bil zaradi dvakratnega umora, enega uboja in ropu obsojen na dvakratno smrtno kazen, pet let težke ječe in na stalno izgubo vseh svojih meščanskih častnih pravic.

Mednarodni shod za gojenje telesa v Parizu. V Parizu se je 17. t. m. dopoldne otvorila razstava o gojenju telesa.

Država, ki ne more plačati svojih zapadlih menic. Predpredčerašnjim so zapadle v Londonu turške menice, vredne 1 1/2 milijona funtov šterlingov, ne da bi jih bila mogla Turčija plačati. Menice se nahajajo v blagajnah velikih bogatašev in bank.

Slikar, ki je svoje slike na razstavi razrezal. V Budimpešti je na spomladanski umetniški razstavi razrezal slikar Anton Berkes v navzočnosti časnika, tri svoje najboljše slike v jezi, ker so bile na slabih mestih razstavljene.

16 leten gimnazijec pred naučnim ministrom. Te dni je prošil za avdienco pri naučnem ministru Hussareku 16letni gimnazijec Simon Weich iz Horodenke. Prišel je kot pooblaščenec svojih tovarišev na horodenski gimnaziji, da se pritoži čez neznozne razmere v zavodu in zahteva, da se zavod kratkoma zapre. Minister je mladeniča sprejel in smešljaje poslušal njegova logična in odločna izvajanja; zapisoval si je celo važnejše stvari. Weich je živo opisal težave in bridkosti učencev in se ogorčeno izrazil o krivičnih dvoj-kah, ki so mu preprečile napredovanje v 4. razred. Na ministrova vprašanja je Weich odgovarjal točno in brez strahu. Minister ga je končno odpustil z besedami: »Škoda bi bilo, če bi prekinili nauke. Pridno se učite, in vas bo enkrat gotovo še kaj.«

Papir se podraži. Osemnajst avstrijskih in ogrskih papirnic se je sporazumelo, da iz ozirov splošne druginje povišajo cene papirju.

Plača plesalke. Junija letos bo v Newyorku nastopila plesalka lady Stuart Richardson, hčerka grofa Cromarite in nečakinja vojvode Sutherlandskega; dobivala bo 20.000 mark plače na teden.

Ženski seminar za javno socialno delo. V Frankobrodu n. M. se je ustanovil zavod, v katerem se bodo izobraževale ženske moči za razne poklice na socialnem polju v državnem, občinskem in cerkvenem področju. Sprejemale se bodo ženske z dovršeno srednješolsko izobrazbo; pouk bo trajal 2 do 3 leta.

V letalnem stroju na severni tečaj. Iz Pariza se poroča, da se po dva letos meseca junija posebna francoska ekspedicija pod vodstvom Julija pl. Payer v polarne pokrajine — v letalnih strojih. Payer zaenkrat ne namerava prodreti na severni tečaj, marveč se bo posvetil raziskavanju hidrografičnih, oceanografičnih, bioloških in geoloških razmer severotečajnih pokrajin, v katero svrhu je dobil podporo naučnega ministrstva. Ekspedicija bo imela s seboj dva letalna stroja; odpotovala bo iz Havre proti Franc. Jožefovemu Arhipelagu, odkoder bo prodirala dalje proti severu. Ako se bo letalni stroj v severnih ledenih pokrajinah dobro obnesel, bo Payer poizkusil polet na severni tečaj.

Iz slovanskega sveta.

s Oporoka plemenitega moža. Te dni so odprli v Pragi oporoko po nedavno tega umrlem trgovcu z vinom, E. Švagrovskim. Poleg drugega je volil 25.000 kron za narodne in dobrodelne namene, 5000 kron pa za Šolsko matico. — Slovenci, spominjajte se v oporokah »Slovenske Straže«.

Koliko časopisov izhaja na Ruskem? Na razstavi časnikov in časopisov v Peterburgu je bilo razstavljenih 2769; od teh v ruskem jeziku 2056.

Koze v Srbiji. Po vseh srbskih obmejnih krajih so se pojavili slučajni osepnici; ker se je pa nemudoma izvedlo cepljenje ljudstva proti kozam, se bolezen ne širi prebudo.

sl Poljski mecen. V Varšavi je umrl Francišek Faszczewski, ki je svoje premoženje zapustil narodnim poljskim institucijam. Med drugim je volil: Podpornemu fondu literatov v Varšavi 2000 rubljev, Poljski Šolski Matici 2000 rubljev, Podpornemu fondu učiteljc 2000 rubljev, velike vsote je določil za dijaške ustanove, za reveže itd.

sl Protest proti razlastitvi poljskih posestev na Poznańskem. Kakor poroča »Dziennik Poznański«, je podpisalo protest proti razlastitvi poljske zemlje čez 4000 gospodarskih uradnikov, gozdarjev, blagajničarjev in gospodinj, nakar so protest izročili poljski parlamentarni delegaciji.

Odbor za varstvo srbskih grobov se je osnoval v Bitolju. Odbor je za vse na bojnem polju padle ali vsled bolezni umrle srbske vojake naročil zadušnico in se je polnoštevilno udeležil; odbor bo dal vse grobove vojakov ograditi in s cvetjem zasaditi.

Srbski kmet vzor domovinske ljubezni. Ob sedanjih vojni je 90% kmečkih vojnih obvezancev III. poziva in zadnje brambor zastavilo svoji dolžnosti! V tem oziru niso kmetje prav nič zaostali za inteligenco, daleč pa so nadkrilili trgovski stan, ki se je v tem oziru najslabše izkazal.

Dobava sene za srbsko vojsko. Srbska vojna uprava plačuje domačim kmetom dobro seno po 7, 8 in 9 par za kg; od zunaj ga pa dobavi po 11—12 par v zlatu. Listi zahtevajo, da se tudi domače seno primerne boljše plačuje.

Za pomladno setev v Srbiji je tamošnja Zveza poljedelskih zadrug nabavila ječmena, ki ga za lastno ceno oddaja kmetom.

Razprava pred ženskim sodiščem v Srbiji. Srbsko kasacijsko sodišče je razveljavilo razzsodbo valjevskega sodišča v razpravi, ki jo je vodila gdnca Ajhinger. (O stvari smo poročali.)

Na tifusu oboleli srbski zdravniki. V Skoplju sta za legarjem obolela zdravnika dr. Živan Jašić in dr. Milan Dimitrijević.

sl Zenske in šolska izobrazba pri Rusih. Letos je minilo 35 let, kar je bilo ruskemu žensktvu dovoljeno študirati na ruskih vseučiliščih. Dandanes je Rusija, kar se tiče ženskih študij, mnogo višje nego zapadna Evropa. Na Ruskem imajo 800 ženskih gimnazij, ki so po manjših mestih, kjer nimajo moških gimnazij. Da je bilo dovoljeno ženskam študirati na vseučiliščih, je bila posledica vojne. L. 1867. so izkazale ruske zdravnice svojo spretnost na bojnem polju, vsled česar je vlada podpirala ženske študije. Danes je v Rusiji 2000 zdravnic, med tem ko jih ima Nemčija le 150, Avstrija pa 125. Po bedonoscev in minister Tolstoj sta bila proti ženski visokošolski izobrazbi. Resnica pa je, da ruske zdravnice z velikim uspehom izvršujejo svoj poklic v ruskem narodu.

Idrijske novice.

i Našo gospodinjstvo šolo je »Slov. Narod« v svoji 54. številki prav nesramno napadel; odkar so namreč pršli gotovi ljudje s svojo zasebno in javno »politiko« popolnoma na kant, se vonomer zaganjajo v njim neljube zavode, pri čemer pa ne morejo ne svoje nerodnosti, še manj svoje neumnosti zatajiti. Kaj so svoj čas proti čipkarskemu tečaju pisali — seveda brez-

uspešno; kako so se zaganjali v cestni odbor, tudi brezuspešno; kaj so pisarili proti našemu hotelu in pišejo sedaj proti gospodinjstvu šoli, ker jim ni dovolj, da so svoj čas s svojo neumno kratkovidnostjo osmi razred prepredili. Kar govori člankar o šoli, je navadna zavist in zavita laž, ker deklace vrlo napredujejo in se z njimi o politiki ali raznih društvenih sploh ne govori, kakor »Narod« lažljivo opisuje. Poučujejo se o lepem vedenju, odsvetujejo čitati slabe knjige, obiskovati veselice brez spremstva in sploh vzgajajo tako, kakor se v resnem zavodu spodobi. Tako se bo tudi zanaprej delalo, in komur ta pouk ni všeč, naj kar svojo hčer iz šole vzame, pa naj ji da kak židovski pamflet v roko, kakršne gotovo »gospodične« v liberalnih družinah prav radi prebirajo. Namen članka se spozna ob sklepu, ko govori in priporoča »nosvetne učne moči«. Kar se tega tiče, bi se lepo zahvalili, ako bi bil pri nuna tak red, kakor je pri drugih zavodih, kjer ne pridejo iz raznih »boleznij«, še manj iz večnih dopustov, ki ne trajajo samo po cele mesece, temveč celo po cela leta. Saj poznamo neko »bolno« moč, ki je že toliko let na dopustu, da sploh ne vemo, ali je še v statusu ali ne. Tako se vrstijo vedno substitucije, ob semestru je pa vsega mladina kriva, ako dvojke po šoli lete. Gospodinjstvo šolo pustite pri miru, ker je v današnjih praktičnih časih tak zavod bolj potreben in koristen, kakor deset drugih!

Telefonska in brzojavna poročila.

VELESILE POSREDUJEJO DALJE

London, 18. marca. »Reuter« poroča: Velesile so svoj odgovor na noto balkanske zveze skoraj že sestavile in sporočijo svojim poslanikom v balkanskih prestolnicah telegrafično tozadevne instrukcije. Velesile izjavljajo, da posredovanje v prilog miru prevzamejo. Predlagajo pa balkanskim državam:

1. Mejna črta Rodosto-Midia naj se nadomesti s črto Enos-Midia. Vse ozemlje zapadno od te črte razen Albanije preide v last zaveznikov.

2. Glede Albanije in Egejskih otokov se balkanske države opozore, da spada to vprašanje v kompetenco velesil.

3. Glede vojne odškodnine se velesile ne strinjajo s tem, da bi se Turčiji sploh kaka odškodnina naložila, so pa pripravljene dovoliti zastopnikom balkanske zveze in Turčije zastopstvo v finančni komisiji v Parizu, ki bo razpravljala o tem, koliko državnega dolga Turčije prevzame vsaka balkanska država.

DIREKTNA POGAJANJA MED BULGARIJO IN TURČIJO?

Sofija, 18. marca. Tu se govori, da je general Dimitrijevič odpotoval v Peterburg, da se tam direktno pogaja z zastopniki turške vlade.

MIR SE V DESETIH DNEH SKLENE?

Kolin, 18. marca. »Kölnische Zeitung« poroča iz Sofije: Vladni krogi zatrjujejo, da se mir najbrž že v teku desetih dni sklene. Odpotovanje dr. Daneva v Peterburg se je odgodilo, ker se sploh ne zdi več potrebno.

GREKI KORAKAJO ROTI VALONI.

Atene, 18. marca. Grške čete so po ljutem boju zasedle Klissuro pri Tepeleu.

Rim, 18. marca. »Stefani« poroča, da so Grki zaseli Valono in Berat.

Rim, 18. marca. »Stefani« poroča, da se vest o zavzetju Valone dozdaj še ne potrjuje. Za vsak slučaj je laška vlada dala svojim zastopnikom v inozemstvu že tozadevne telegrafične instrukcije. Italija tega dejstva namreč ne bo pripoznala in izjavila, da zasedenje Valone ne more imeti za definitivno. Temu koraku se najbrž pridruži tudi Avstrija.

VEST O SKADRU.

Dunaj, 18. marca. Srbske čete se transportirajo dalje v Albanijo. Večinoma korakajo po kopnem. O Skadru ni novih informacij. Potrjuje se, da oblegovalci mesto od petka sem zelo bombardirajo in da je en del mesta v plamenu.

ZADNJA VEST IZPRED SKADRA.

Belgrad, 18. marca. Poveljnik srbske armade general Bojović je došel v Sv. Ivan di Medua in odide takoj pred Skader. Artilerijski boj za Skader traja dalje z vso ljutostjo. Srbski oblegovalni topovi so en del trdnjave zapalili.

ZOPET ENA VEST O NEIZOGIBNEM PADCU ODRINA.

Berolin, 18. marca. »Vossische Zeitung« poroča iz Sofije: Bolgarska vlada je dobila zaupno in jako zanesljivo obvestilo, da je padec Odrina v najkrajšem času neizogiben. Vojno povelj-

stvo je vsled tega definitivno opustilo načrt za generalni naskok, ki bi stal preveč nepotrebnih žrtev.

NEVERJETNA VEST.

Cetinje, 18. marca. (Posebno poročilo.) Preiskava srbskega primorskega vojnega poveljstva je dognala, da Drača in Medue ni napadla turška križarka »Hamidie«, marveč avstrijska križarka »Arpad«, ki je bila nekaj časa v Draču usidrana, potem pa odplula v visoko morje ter se s turško zastavo vrnila in mesto začela bombardirati.

»HAMIDIE«.

Aleksandrija, 18. marca. Turška križarka »Hamidie« je danes odplula od tu v severnopoljski smeri.

SRBIJA IN GRČIJA.

Belgrad, 18. marca. Semkaj sta došla danes princ Nikolaj grški in njegova žena princesa Helena. Oba sta gosta srbskega kralja. Ponoči se odpeljeta na Dunaj, kjer se srečata z rusko veliko knežino Marijo Georgijevno, sestro princa Nikolaja, odkoder se vsi skupaj odpeljejo v Rusijo. Govori se, da se ob navzočnosti princa Nikolaja v Belgradu definitivno sklene zveza med Srbijo in Grčijo.

GRŠKI SAMOS.

London, 18. marca. Velesile protektorice Samosa, Francija, Anglija in Rusija so bise od Grčije že naprej obveščene, da Grčija namerava otok zasesti.

DIPLOMATSKA IZPREMEMBA V PETERBURGU.

Dunaj, 18. marca. Včerajšnja vest vašega korespondenta, da avstro-ogrski poslanik grof Thurn-Valsassina v Peterburgu odstopi, se potrjuje. Imenujejo že njegovega naslednika in to je princ Gottfried Hohenlohe. Odstop grofa Thurna se utemeljuje s tem, da se ni ravnal po instrukcijah grofa Berchtolda.

DOPUSTI ZA AVSTRIJSKE POMORŠČAKE.

Pulj, 18. marca. Več tisoč pomorščakov vojne mornarice se je dovolil veličnočni dopust. Eskadra se je vrnila v Pulj. Moštvo ladij razreda »Monarch« se preseli na dreadnoughtko »Tegetthof«.

BALKANSKA ZVEZA JE TRDNA.

Atene, 18. marca. (Oficielno. Vest o grškosrbski in grškoturški zvezi je popolnoma izmišljena. Zavezniki so prepričani, da morajo slejkoprej v interesu vseh korakati skupaj. Razen balkanske zveze ne obstojajo nobene druge.

ALBANSKI KANDIDAT SE PODAL V ALBANIJO.

Neapel, 18. marca. Vojvoda montpensierski je na svoji jahti »Mekong« odplul proti Albaniji in ima na krovu orožje ter municijo, da zaneti vstajo v južni Albaniji in se proglasi za vladarja.

SAMOSTOJEN SRBSKI PATRIARHAT.

Belgrad, 18. marca. Srbska pravoslavna cerkev namerava proglasiti svojo neodvisnost od carigradskega patriarhata in se vsled tega ustanovi poseben srbski patriarhat.

ARETIRAN MLADOTURK.

Solun, 18. marca. Grška oblast je tu aretirala mladoturškega voditelja dr. Rifaat bega.

KAVALSKO PRISTANIŠČE.

Sofija, 18. marca. Pristanišče v Kavali se je zopet za promet otvorilo.

LEGAR NA SRBSKEM.

Belgrad, 18. marca. Vojaki iz Odri-na so zanesli v Srbijo legar. V Belgradu je okoli 300 oseb na legarju zbolelo.

SRBSKI DEMENTI.

Frankobrod, 18. marca. »Frankfurter Zeitung« objavlja izjavo srbskega tiskovnega urada, ki izjavlja, da je vest, da so Srbi v Ljumi poklali 300 Albancev, popolnoma brez podlage.

× × ×

KONSTANTINOV JUBILEJ.

Rim, 18. marca. Včeraj zvečer se je objavila apostolska poslanica ob priliki Konstantinovega jubileja.

PRESTOLONASLEDNIK NA HRVATSKEM.

Dolnji Miholjac, 18. marca. Semkaj je dospel prestolonaslednik Franc Ferdinand kot lovski gost grofa Majlata.

PRESTOLONASLEDNIK PREPREČIL ODCEPLJENJE REKE OD SENJSKE ŠKOFIJE.

Budimpešta, 18. marca. »Budapester Tagblatt« javlja, da odcepljenja Reke od senjske škofije ni preprečil nihče drugi nego prestolonaslednik Franc Ferdinand.

SESTANEK TREH VLADARJEV.

Kodanj, 18. marca. Poleti se snidejo tukaj ruski car, angleški kralj in nemški cesar kot gostje danskega kralja.

OGRSKE KOMATIJE.

Budimpešta, 18. marca. Desy snuje s Khuen-Hedervaryjem novo stranko. Lukacs in Tisza naj demisionirata, volilna reforma naj se revidira, poslovnik ublaži, vrše naj se nove volitve. Opozicionalni listi trdijo, da je dal neki brnski veleindustriječ ogrski vladi za časa zadnjih volitev en milijon K v volilne namene na razpolago.

ZA NARODNO OBRAMBO V FRANCIJI.

Pariz, 18. marca. Budžetna komisija je sprejela kredit 420 milijonov frankov za narodno obrambo.

AMERIKANSKI KONGRES SKLICAN.

Washington, 18. marca. Predsednik Wilson je sklical kongres za izvanredno zasedanje.

KAKO ITALIJA SKRBI ZA SVOJE ŽURNALISTE.

Rim, 18. marca. »Tribuna« javlja, da se je grof Berchtold zaradi dejstva, da niso bili k njegovi soareji povabljeni italijanski žurnalisti iz kraljestva, nasproti laškemu poslaniku na Dunaju grofu d'Avarna osebno opravičil, češ, da se je to pomotoma zgodilo.

25 AVTOMOBILOV ZGORELO.

Berolin, 18. marca. Neka avtomobilska zaloga je začela goreti. Zgorelo je 25 avtomobilov.

SLABO VREME V TRSTU.

Trst, 18. marca. Tu veje »široko«. Vreme je zelo slabo. Morje je hudo razburkano.

* »Dekle z bliseri.« Ljudska knjižnica. 13. zvezek; izdala in založila Katoliška Bukvarna, Ljubljana, 1010. — Cena 2 K, vezana 3 K 20 vin. — O tej knjigi piše dijaški list »Zora«: Spominjam se še, kako je številka za številko »Slovenca« romala po moji rojstni vasi, ko je v podlistku izhajala pričujoča povest. Ljudje so debatirali med seboj in ugibali, kaj se bo zgodilo z Mirjam in kaj z Markom in kako se bo cela povest izšla. — Zakaj to? Odgovor je lahek: 1. knjiga je pisana poljudno, v jeziku, ki ga tudi najpriprostejši težak razume; 2. sujet obstoji iz osebnosti, časov in zgodovinskih dogodkov in procesov, ki so privlačni in zanimivi za vse številne milijone kristjanov, ki so raztreseni po vsem svetu. Ta čas in njegovi zgodovinski nositelji, zibelka krščanstva, je tudi Slovincem pustil globoke sledove v duši in zato bo ljudstvo knjigo s hvaležnostjo sprejelo in s koristjo čitalo; 3. čustvovanje in svetovno naziranje v knjigi popolnoma soglasja z mišljenjem in svetovnim naziranjem našega ljudstva, torej tudi v tem oziru najboljšo priporočilo. — Poljuden jezik, znan sujet in res pravi krščanski duh, to so prepogoj za pravo ljudsko knjigo, in pričujoča knjiga bo gotovo postala v pravem pomenu ljudska knjiga; zato moramo Katol. Bukvarni biti le hvaležni, da vestno izpolnjuje svojo velevažno nalogo med našim ljudstvom.

Domača najnovejša
konfekcijska trgovina
Maček & Komp.
Franca Jožefa cesta 3

se priporoča cenj. p. n. občinstvu v nakup

narejenih oblek.

Sprejemajo se naročila po meri, ter se izvrše točno in solidno.

Založniki c. kr. priv. juž. železnice.

Solidna postrežba. — Najnižje cene.

Po svetu.

Prorokavanja za leto 1913. Poroča se: Francoski duhovnik Tibo se je zadnji čas goreče bavil s proučevanjem zgodovine ruskega cerkvenega petja; član je ruskega arheološkega zavoda v Carigradu. Preiskavajoč bizantinske arhive je našel na redko listino iz 16. stoletja, ki vsebuje prorokavanja do 21. stoletja. Napisal jih je v latinskem jeziku katoliški menih Malahija. Dosedaj se je večina njegovih prorokavanj izpolnila, tako n. pr. velika francoska revolucija, nemško - francoska vojna leta 1870 in zedinjenje Nemčije. Posebno viharen in strašen konec prorokuje za leto 1912. in 1913. Med drugim piše doslovno: »Splošna evropska vojna bo nenadoma izbruhnila. Ta vojna bo tako ljuta, da bodo konji do prsi gazili po krvi.« »Francija bo zmagovalka, toda sredi vojne bo v Parizu izbruhnil upor, ki bo končal s porušenjem Pariza od strani Francozov samih; končno pa se zopet upostavi monarhija, toda prestolnica bo v drugem mestu.« »Moč Anglije se bo povečala, toda v notranjosti države bodo nastali resni nemiri, ki bodo Veliko Britanijo dalj časa ovirali okoristiti se s svojim mednarodnim položajem.« »Nemčija bo premagana in bo bojaželjna dinastija nehala biti na čelu imperije.« »Moč Avstrije se bo okrepila, a izgubila bo svojo navadno obliko.« (Federalizem?) »Rusija bo po kratki dobi neodločnosti in nekih puntov postala vsemogočna (omnipotens) in rešiteljica svetovnih dogodkov.« A. Zöppritz iz Stuttgarta pa ve v letošnjem januarjem zvezku lista »Psychische Studien« povedati to-le: »Pred nekaj tedni me je obiskal mlad gospod, trgovec iz mesta, ki leži ob Alzaciji. Pravil mi je, da je ljudstvo v celi gornji Alzaciji prepričano, da bo l. 1913. prišlo do vojske; mnogi njegovi odjemalci so si nabavili municije in orožja; splošna želja je osvoboditi se Nemčije. Zato je prišel v Stuttgart k nekemu mediju, da ga vpraša za svet in ta mu je rekel: »Vi boste v kratkem izgubili vse svoje premoženje in bo treba mnogo let, predno si boste opomogli.«

Kako je nastal papirnat denar. Nekateri starinoslovci so mnenja, da je prvotna domovina bankovca — Kitajska. Stvar razlagajo tako-le: Kakih sto let pred Kristusom je v kitajski cesarski blagajni zopet enkrat vladala praznота. Prvi minister je dobil težavni nalog, da praznoto zopet izpolni. Mož si je dolgo ubijal glavo, na kakšen način bi to napravil. Končno jo je pogodil. Izšel je cesarski ukaz, da se mora odslej pri avdijencah pri cesarju nositi obraz zakrit (le z zakritim obrazom se sme namreč stopiti pred veličanstvo kitajskih vladarjev) edino le z usnjem iz kože neke redke vrste belega jelena. Ti jeleni so bili izključno cesarjeva last ter se je moglo dotično usnje dobiti le od cesarjevih uradnikov. Razume se, da se je usnje prodajalo primerno drago; da bi se ne mogle vršiti kake sleparije s ponaredbami, so usnjena zakrivala opremili z dvornim pečatom. Ti usnjeni kosi so bili v velikih časteh in kmalu so jih začeli rabiti za plačila. Iz tega se je kasneje razvil bankovec, ki je danes v rabi po vsem svetu.

Oprema največje ladje na svetu. Novo-zgrajeni parnik hamburško-ameriške črte, »Imperator«, je največja ladja, ki je kdaj plula po morju. Njena oprema v perilu in posodi tvori sama zase ogromna skladišča. Vzela bo s seboj na svojo prvo pot v New-York: 3300 prevlak za odeje in ravno toliko za pernice, 5200 velikih in majhnih volnenih odej, 1000 odej iz pikéja in 1000 takozvanih spalnih odej; k temu po 1200 odejnih in zglovnih prevlak in rjuh za tretji razred. Namiznih prtov ima s seboj 8500 vseh velikosti in kakovosti od najfinejšega damasta do solidnega domačega platna in 45.000 prtčev. Zanimivo je, da na »Imperatorju« ne bo običajnih skupnih obedov, marveč bo vsak jedel, kadar, kar in pri kateri mizi bo hotel. Da si potniki le ne izbero baš časa, ko se pospravlja, drugače jim je kuhinja in postrežba vedno na razpolago. — Kopalnih rjuh in plaščev je 5400, obrisač pa 23.500. Za kuhinjsko rabo je pripravljenih 5000 brisalk za krožnike, 20 tisoč servirnih prtčev, potem 4000 brisalk za čaše in razno drugo rabo. Za umazano perilo je pripravljenih 200 močnih rjavih platnenih vreč, kakršne se vedno pogosteje rabijo na potovanjih. Iz zaloge posode le nekaj števil: vodnih čaš ima »Imperator« 7500, čaš in čašic za vina in žgane pijače 8500; vrhu tega nešteto druge steklene posode in priprav. Ogromna je zaloga porcelanske posode, ki je okrašena z znaki parobrodne družbe, samo krožnikov je 12.000. Vrhu tega je še druga, finejša porcelanska posoda iz rdeče okrašenega in potem še ena iz modro okrašenega porcelana za posebne priložnosti in prostore. Sploh je vsa oprema vredna imena ladje — knežja.

Kupujte le vzgaličice: V korist obmejnim Slovincem!

Krasne spomladanske novosti

in po že znano najnižjih cenah dobite

v modni trgovini Peter Šterk
Ljubljana, Stari trg št. 18

Špecialna trgovina najmodernejših bluz, jutranjih oblek, 1^a kakovosti; moško, žensko in otroško perilo, velika izbira najmodernejših moških klobukov in čepic, dalje čepic za dame, deklice itd., ter še mnogo drugih v mojo stroko spadajočih predmetov.

3532

Krasni moderni spomladanski kostumi, moderne jope in plašči, vrhnja krila, raznovrsne bluze v največji izberi in dobrega okusa priporoča

Modna trgovina P. Magdić

Ljubljana, nasproti glavne pošte.

346

Št. 243/pr.

Razpis.

Na deželni kmetijski šoli na Grmu se razpisuje mesto strokovnega učitelja za živinorejo in mlekarstvo s prejemki VII. plačilnega razreda deželnih uradnikov t. j. z letno plačo 2200 K in aktivitetno doklado 672 K.

Strokovni učitelj, če je samec, dobi tudi naturalno stanovanje na Grmu.

Služba se odda za eno leto provizorno, po preteku te dobe pa se bo nastanil strokovni učitelj definitivno, če bo zadostil vsem zahtevam in če se bo izkazal z učiteljsko usposobljenostjo za kmetijske srednje šole.

Prosilci za to mesto naj predložijo svoje prošnje do

3. aprila 1913

podpisanemu deželnemu odboru. Prošnjam je priložiti krstni list, domovinski list, spričevalo o fizični sposobnosti, dokazila o dovršenih študijah in o strokovni usposobljenosti ter dokazila o znanju slovenskega in nemškega jezika. V prošnji je tudi navesti, če je prosilec še podvržen vojaški oolžnosti.

857 3-1

Od deželnega odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 15. marca 1913.

KOLESARJI.

Ako si hočete prihraniti znatnih nepotrebnih izdatkov, tedaj ne kupite in ne naročite nikjer koles ali kolesarskih potrebščin, dokler ne poznate naših cen za leto 1913.

= najboljši in najcenejši nakup =

pri trdkci

Karel Čamernik & Ko. Ljubljana,

Dunajska cesta 9—12.

Špecialna trgovina s kolesi, motorji, avtomobili in posamezni deli. - Mehanična delavnica in garaža.

Prodaja iz konkurznega sklada.

Iz konkurznega sklada g. Josipa Udovca, trgovca v Cerknici pri Rakeku se prodaja

trgovinska zaloga

obstoječa iz špecialnega in manufakturnega blaga s štacunsko opravo v inventurni vrednosti 14.090 K 7 h ofertnim potom v celoti en bloc.

Ponudbe je izročiti do 1. aprila t. l. konkurznemu upravitelju g. Hubertu Završniku, c. kr. notarju v Cerknici.

Vsak ponudnik mora položiti 10% inventurne vrednosti kot kavecijo. Došle ponudbe se odpro 2. aprila t. l.; vsak ponudnik je vezan na svojo ponudbo do 6. aprila t. l.

Sprejeti najvišji ponudek je založiti pri konkurznemu upravitelju v gotovini do 10. aprila t. l. in potem takoj prevzeti celotno zalogo.

Pridrži se pravica event. vse ponudbe odkloniti ter blago na drobno razprodati.

Za popolnost zaloge ter inventurnega zapisnika in za kakovost blaga ne prevzema konkurzno upraviteljstvo nobene odgovornosti.

Inventurni zapisnik je na vpogled pri konkurznem upravitelju vse dni, izvzemši praznike in nedelje, med uradnimi urami; isti izkazuje na zahtevo zalogo in podaja vsa potrebna pojasnila.

Hubert Završnik,

c. kr. notar kot konkurzni upravitelj.

Staubene
≡ parcele

na Dunajski cesti v Ljubljani pred delavskimi hišami in na Glincah takoj ob mestni meji na Tržaški cesti, vse z najlepšo lego so po izberi za primerne cene

na prodaj.

Več se izve pri lastniku JOS. TRIBUC, na Glincah 37. 2127

! Odkar zajtrkujem in južnam !

sladni čaj

ne maram za noben drug zajtrk in se čutim zdravega, močnega in prihranjen pri mleku in sladkorju v gospodinjstvu polovico denarja. Take pohvale dohajajo vsak dan pri zopetnih naročilih dr. pl. Trnkoczy-jevega sladnega čaja, znamke SLADIN pri izdelovalatelju, lekarnarju dr. pl. Trnkoczy v Ljubljani zraven rotovža, Kranjsko. Po pošti najmanj 5 zavitek K 4—, poštni zavitek 5 kg po 15 zavitek K 10 — franko. Zavitek 1/4 kg po 60 vin. tudi pri trgovcih. Glavne zaloge na Dunaju: v lekarnah Trnkoczy, Schönbrunner-straß 109, Radeckplatz 4, Josefstädter-straß 25. V Gradcu: Sackstraße 4. 109

Proda se radi bolehnosti Harschlagovo

posestvo na Pustrici
pri Velikovcu na Koroškem.

Meri 80 oralov, na polovico polja in mladega lesa. Hiša je zidana, ravnotako tudi svinjski hlevi, veliko sadja, redi se lahko 20 glav živine, 40 svinj, 100 ovac. Cena s stalnim inventarjem je 32.000 K. Oglasila se naj naslavlja (v nemškem jeziku) na Georg Klampferer, Puštritz pri Velikovcu, Koroško. 822

V plačilne težkoče zašli trgovci in industrijci

se ranžirajo

najhitreje in popolno diskretno in se v to svrhu po mogočnosti denar preskrbi.

Vprašanja pod »Filialka Ljubljana« na upravo »Slovenca«.

466 20

Kot

pismo noša

sprejme se zdrav, značajan, ako mogoče vojašine prost mladenič iz pošene kmečke družine. Isti ima pravico do penzije. Plača K 46— na mesec s hrano in stanovanjem. Kje, pove upravništvo »Slovenca« pod št. 818. (Znamka za odgovor!) 818

Stavbene parcele

v Rožni dolini, občina Vič, poleg posestva g. Končana so po prav ugodni ceni naprodaj, in sicer kvadratni seženj po K 750. Poizve se na Glincah št. 36 pri Franc Javorniku. 840

Pristno brnsko blago

za pomladansko in poletno sezono 1913.

Kupon. 3'10 metr. dolg, za 1 kupon 7 kron
kompletno moško obleko 1 kupon 10 kron
1 kupon 15 kron
(suknjo, hlače, telovnik) 1 kupon 17 kron
zadostno, stane le 1 kupon 20 kron

Kupon za črno salonsko obleko K 20—, kakor tudi blago za površnike, turistovske obleke, svileni kamgarni in blago za damske obleke, pošilja po tovarniški ceni kot rečna in solidna, dobroznana

zaloga tovarniškega sukna

Siegel-Imhof Brno, Morava.

Vzorec zastoni in franko.

Vsled direktnega naročila blaga pri trdkci Siegel-Imhof iz tovarne imajo zasebniki mnogo prednosti. Vsled velikega blagovnega prometa velino največja izbira povsem svojega blaga. Stalne, najnižje cene. Tudi najmanjša naročila se izvrše najskrbneje, natančno po vzoru. 464

Zaloga pohištva in
tapetniškega blaga

Fr. Kapus

Ljubljana, Marije
Ter. c. 11 (Kolizej).

**Zaloga spalnih
ter jedilnih sob**

v različnih najnovejših slogih.

Vsakovrstno drugo
≡ **pohištvo.** ≡

Priznано solidno blago
ter najnižje cene.

**Zaloga otomanov
divanov, žimnic**

različne kakovosti;
zajamčeno trpežni izdelki.

81 Velika izbira
otroških vozičkov
vsakovrstnih slik, ogledal itd.

Priporoča se

modni salon damskih in vseh vrst slamnikov.

Najnovejše pariške in dunajske oblike. Žalni klobuki vedno v zalogi.
Cene nizke. Postrežba točna in solidna. Pismena naročila se odpre-
mijo obratno. — Z odličnim spoštovanjem 864

A. Adamič, Kranj.

Izgotovljene obleke

površniki, pelerine za moške in dečke, fine vrhne jopice, cele obleke,
kakor tudi posamezna krila za ženske. — Velika izbira v prvem nad-
stropju. — Nizke stalne cene v manufakturni in konfekcijski trgovini

„Pri Skofu“ Ljubljana, na vogalu Medarske ulice in Pred Škofijo 3
nasproti gostilne „Pri Sokolu“ v podružnici tvrde R. Miklauc.

767

Za hranilne vloge jamči dežela Kranjska.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

Denarni promet do 31. dec. 1911
čez 82 milijonov kron

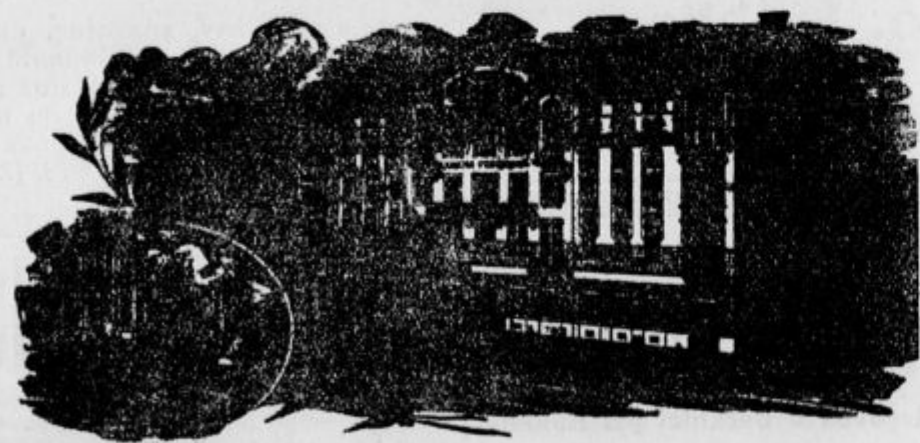
Lastna glavica K704-939-27

Stanje vlog dne 31. decemb. 1911
čez 22 milijonov kron

Ljudska Posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Ljubljana, Miklošičeva cesta števil. 6, pritličje, v lastni hiši nasproti
hotela „Union“ za frančiškansko cerkev

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do
1. ure popoldan ter jih obrestuje po

4 3/4 %

brez kakovega odbitka, tako da prejme vložnik od vsakih vlo-
ženih 100 kron čistih 4-75 kron na leto.

Za nalaganje po pošti so poštne - hranilnične položnice na razpolaga-
nje. Sprejema tudi vloge na tekoči račun ter daje svojim zadrušnikom
posojila proti vknjižbi z in brez amortizacije, na osebni kredit (proti po-
roštvu) in zastavi vrednostnih papirjev. Menjice se najkulantneje eskomptujejo.

Ravnateljstvo.

Za hranilne vloge jamči dežela Kranjska.

ZADNJE NOVOSTI!

Priporoča se največja izbira spo-
mladnih kostumov, modernih
jop in plaščev, vrhnjih kril za
DAME in DEKLICE

Za **GOSPODE in DEČKE**

velika izbira oblek, površnikov,
nepremočljivih pelerin najnovej-
šega kroja ::::: Radi neznatnih
stroškov cene brez konkurence

Konfekcijska trgovina
A. Lukič, Ljubljana
Pred Škofijo števil. 19

665

Proda se HOTEL v mestu na Spod. Štajerskem

Zelo prijazen kraj. Priljubljeno letovišče. Hotel
ima najugodnejšo lego v neposredni bližini ko-
lodvora, c. kr. uradov ter šol. Novo moderno po-
slopje s sobami za tujce, senčnat vrt za goste,
kegljišče, ledenica, veliko gospodarsko poslopje
in nekaj posestva. 816

Plačilni pogoji jako ugodni.

Natančneje se poizve: Celje, poštni predal št. 43.

Od 20. februarja 1913 odračunam v svoji modni
trgovini za gospode dobrovoljno 10% popusta od
svojih skromnih stalnih cen pri nakupovanju in
gotovem plačilu sledečih predmetov: klobuki, čepice,
srajce, spodnje hlače, majice, ovratniki, zapestnice,
kravate, rokavice, nogavice, žepni robci, palice, dežniki,
gumbi itd.

Vse v največji izberi, najnovejši modi, prvovrstno
blago in po konkurenci v vsakem oziru nedosežno.

Pazite na cene v izlozbah!

Z odličnim spoštovanjem se priporoča

545

Modna in športna trgovina za gospode

P. Magdič, Ljubljana, nasproti glavne pošte.

Elektrotehniška delniška družba

prej

1018

Kolben in dr. Praga-Vysočany.

Dinamo stroji, elektriški motorji. Naprave za elektriško razsvet-
ljavo in prevajanje elektriške sile. Električni obrač vseh
vrst. Ventilatorji. Turbo-generatorji, elektriške železnice
in lokomotive, žerjavi in dvigala. Obločnice in žarnice
vseh vrst.

Vodne turbine vseh sestav, (Francis, Pelton). Točna, cena in
hitra popravila vseh elektriških strojev od drugih tvrdk. Vse
potrebe za inštaliranje.